

Katholiek Onderwijs Vlaanderen

Uitwerken kennisrijk thema in de kleuterklas (neem de visual en de placemat erbij)

Belangrijke informatie: Dit document dient uitsluitend **ter inspiratie** en toont één mogelijke workflow. Bij de activiteiten en de hoeken zijn bewust meerdere leerplandoelen gekoppeld om zichtbaar te maken welke verbindingen mogelijk zijn. Dit is geen verwachting: leraren hoeven niet aan elke activiteit zoveel doelen te koppelen. **De uitgebreide uitwerking is bedoeld om een volledig en bruikbaar inspiratievoorbeeld aan te bieden, niet als model dat letterlijk gevolgd moet worden.**

Team -> 4 tot 6 weken → wereldkennis, doelgericht, uitdagend → waartoe → verbreden, verdiepen, verruimen.			
 			
<ul style="list-style-type: none"> - start vanuit leerplan - vertrek vanuit voorkennis van leerlingen - brainstorm met team - bepaal 3 tot 5 themadoelen -> rekeninghoudend met de zichtbare coherenties uit <i>Op.Stap, leerroutes voor iedereen</i> - hou rekening met de beginsituatie van je leerlingen - visualiseer gekozen themadoelen 	HOERA, FEEST DRAAI MAAR MEE !		
	Over Wat verandert? Wat blijft hetzelfde? Wat komt steeds terug?		
	JK	K2	K3
	1 Geschiedenis 5.2.GJK.2 De leerlingen kunnen soorten bronnen vanuit de bestudeerde samenlevingen herkennen: hedendaagse tijd in eigen leefomgeving.	1 Geschiedenis 5.2.GK2.3 De leerlingen kunnen soorten bronnen vanuit de bestudeerde samenlevingen herkennen: hedendaagse tijd in eigen leefomgeving.	1 Geschiedenis 5.2.GK3.3 De leerlingen kunnen soorten bronnen vanuit de bestudeerde samenlevingen benoemen: hedendaagse tijd in eigen leefomgeving.
		2 Geschiedenis 5.2.GK2.4 De leerlingen kunnen enkele veranderingen tussen verleden en heden herkennen.	2 Geschiedenis 5.2.GK3.4 De leerlingen kunnen enkele veranderingen tussen verleden en heden opnoemen.

	2 Wetenschap en techniek 3.1.GJK.3 De leerlingen kunnen groei en ontwikkeling van organismen waarnemen.	3 Wetenschap en techniek 3.1.GK2.14 De leerlingen kunnen beschrijven aan de hand van voorbeelden hoe mensen en dieren groeien en ontwikkelen.	3 Wetenschap techniek 3.1.GK3.12 De leerlingen kennen de fasen van de levenscyclus van de mens: geboorte, groei, voortplanting, dood.
	3 Sociaal en emotioneel leren 9-3.4.GJK.1 De leerlingen kunnen zichtbare gelijkenissen tussen mensen opmerken.	4 Sociaal en emotioneel leren 9-3.4.GK2.2 De leerlingen kunnen herkennen dat mensen verschillende voorkeuren, sterktes en talenten kunnen hebben.	4 Sociaal en emotioneel leren 9-3.4.GK3.2 De kleuters weten dat iedereen meetelt en uniek is, met eigen sterktes, talenten en voorkeuren.
	4 Sociaal en emotioneel leren 9-3.4.GJK.2 De leerlingen kunnen zichtbare verschillen tussen mensen opmerken.		

<ul style="list-style-type: none"> - bepaal de subthema's - Het is een kracht om vanuit hetzelfde subthema te kunnen vertrekken, het is waardevol om uit te wijken indien je voor verbreding wil kiezen. 	JK	K2	K3
Subthema 1 VAN JONG NAAR OUD <i>Over veranderen, groeien en ouder worden</i>	Ik ben al groot. Jij ook?	Samen in de kring	O, een ronde cirkel!
Subthema 2 VAN OUD NAAR NIEUW <i>Over herstellen, hergebruiken en opnieuw beginnen</i>	Naar speelgoedland	Piekfijn!	Het mooiste cadeau

Subthema 1: VAN JONG NAAR OUD

 			
<ul style="list-style-type: none"> - Formuleer gerichte denkvragen om de onderzoekende houding van leerlingen te stimuleren 	JK	K2	K3
	Ik ben al groot. Jij ook? Vraag: Sommige mensen zijn jong, andere zijn oud(er). Hoe zie je het verschil?	Samen in de kring Vraag: Waarom zitten mensen in een kring of rond een tafel?	O, een ronde cirkel! Vraag: Welke gebeurtenissen komen steeds terug?
<ul style="list-style-type: none"> - selecteer minstens 10 subdoelen - hou rekening met de beginsituatie van je leerlingen - Bewaak hierbij de leerlijn die je in het leerplan zal zien. 	JK	K2	K3
	1 Wetenschap en techniek 4.2.GJK.3 De leerlingen kennen de volgende begrippen: de dag en de nacht.	1 Wetenschap en techniek 4.2.GJK.4 De leerlingen kunnen het ritme van dag en nacht herkennen.	1 Wetenschap en techniek 4.2.GK3.17 De leerlingen kunnen het ritme van de seizoenen in de directe omgeving herkennen.
	2 Aardrijkskunde 4.3.GJK.1 De leerlingen kunnen een foto en een tekening herkennen als een verkleinde weergave van een werkelijke ruimte.	2 Aardrijkskunde 4.3.GJK.2 De leerlingen kunnen elementen op een foto of tekening van een ruimte herkennen.	2 Aardrijkskunde 4.3.GK3.3 De leerlingen kunnen een geobserveerde ruimte weergeven door middel van een eenvoudige tekening of schets.
	3 Nederlands en communicatie 1.2.GJK.2 De leerlingen kunnen reageren op één en op meerdere geluiden.	3 Geschiedenis 5.3.GK2.2 De leerlingen weten waarom iets uit het verleden bewaard wordt.	3 Geschiedenis 5.3.GK3.2 De leerlingen weten waarom iets uit het verleden bewaard wordt.
		4 Nederlands en communicatie 1.2.GK2.6	4 Nederlands en communicatie 1.2.GK3.19

		De leerlingen kunnen een klank tussen andere klanken herkennen.	De leerlingen kunnen een klank tussen andere klanken herkennen.
	4 Nederlands en communicatie 1.4.GJK.9 De leerlingen kunnen actief deelnemen aan mondelinge interactievormen zoals kringgesprekken, naast elkaar spelen, gesprekken met gekende volwassenen en hierbij de volgende interactiestrategieën toepassen: non-verbaal en verbaal reageren op wat anderen zeggen.	5 Nederlands en communicatie 1.4.GK2.10 De leerlingen kunnen actief deelnemen aan mondelinge interactievormen zoals kringgesprekken, samen spelen, gesprekken met gekende volwassenen en hierbij reageren op wat anderen zeggen.	5 Nederlands en communicatie 1.4.GK3.11 De leerlingen kunnen actief deelnemen aan mondelinge interactievormen zoals kringgesprekken, samen spelen, gesprekken met gekende volwassenen en hierbij de volgende interactiestrategieën toepassen: inspelen op wat anderen zeggen.
	5 Wiskunde 2.3.GJK.9 De leerlingen kunnen lengtes vergelijken.	6 Wiskunde 2.3.GK2.12 De leerlingen kunnen lengtes vergelijken en ordenen (seriëren).	6 Wiskunde 2.3.GK3.8 De leerlingen kunnen lengtes vergelijken en ordenen (seriëren).
	6 Wiskunde 2.4.GJK.14 De leerlingen kunnen objecten sorteren op basis van een gemeenschappelijke eigenschap.	7 Wiskunde 2.4.GK2.25 De leerlingen kunnen objecten sorteren op basis van een gemeenschappelijke eigenschap volgens 1 of 2 criteria.	7 Wiskunde 2.4.GK3.38 De leerlingen kunnen objecten sorteren op basis van een gemeenschappelijke eigenschap volgens 1 of 2 criteria.
	7 Muzische vorming 6.2.GJK.2 De leerlingen reageren op opvallende tempowisselingen.	8 Muzische vorming 6.2.GK2.5 De leerlingen kunnen een snel of traag tempo onderscheiden en benoemen.	8 Muzische vorming 6.2.GK3.5 De leerlingen kunnen snelle en langzame ritmische en

			melodische patronen onderscheiden.
	<p>8 Lichamelijke opvoeding en motoriek 7.2.GJK.2 De leerlingen kunnen een bal of ander rollend voorwerp naar een doel rollen.</p>	<p>9 Lichamelijke opvoeding en motoriek 7.2.GK2.1 De leerlingen kunnen een van op korte afstand traag aangegooid materiaal vangen.</p>	<p>9 Lichamelijke opvoeding en motoriek 7.2.GK3.2 De leerlingen kunnen bovenhands en onderhands werpen in een richting.</p>
	<p>9 Sociaal en emotioneel leren 9-3.3.GJK.1 De leerlingen kunnen gevoelens opmerken bij anderen op basis van lichamelijke signalen, gezichtsuitdrukkingen en gedrag.</p>	<p>10 Sociaal en emotioneel leren 9-3.3.GK2.1 De leerlingen kunnen (in een context) lichamelijke signalen, gezichtsuitdrukkingen en gedrag bij anderen verbinden met mogelijke betekenissen en gevoelens.</p>	<p>10 Sociaal en emotioneel leren 9-3.3.GK3.1 De leerlingen kunnen in herkenbare situaties benoemen wat een ander mogelijk ervaart.</p>
	<p>10 Leren leren 9-2.2.GJK.2 De leerlingen kunnen gerichte informatie uit een leeractiviteit waarnemen.</p>		

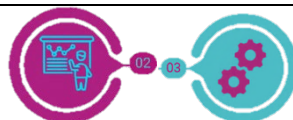

Voor rooms-katholieke godsdienst selecteer je 1 subdoel per subthema. Het doel kan per klasgroep verschillen.
 Werk de drie impulsen uit (ervaringen, geloofstaal en rituelen).
 Werk 3 activiteiten uit per week.

	JK	K2	K3
Subthema	Ik ben al groot. Jij ook?	Samen in de kring	O, een ronde cirkel!
Doel rooms-katholieke godsdienst	Vieren tussen het alledaagse en het bijzondere Kerkelijke feesten	Vieren tussen het alledaagse en het bijzondere Kerkelijke feesten	Vieren tussen het alledaagse en het bijzondere Kerkelijke feesten
Ervaringen en belevingen Hoe kan je RKG laten aansluiten bij de 'gewone' activiteiten in de klas?	11.10.GJK.1 Eigen ervaringen en belevingen van vieren, feesten verbinden met een element van een kerkelijk feest <u>Een kleine baby.</u> Een baby op bezoek in de klas OF De kinderen brengen babyfoto's mee van zichzelf en een foto van zoals ze nu zijn. Zet de Jezuspop centraal of een afbeelding van Jezus. Vertel of vraag aan de kinderen wie dit is. Toon aan de kinderen een afbeelding van 'baby Jezus'.	11.10.GK2.1 Eigen ervaringen en belevingen van vieren, feesten verbinden met een element van een kerkelijk feest <u>We tellen samen af naar Kerstmis.</u> Toon verschillende soorten foto's van mensen die Kerstmis vieren in verschillende landen. We vieren samen. Maak eventueel verschillende soorten gerechten klaar uit verschillende landen. Feest en dans voor Jezus. De dans van de herders. Zet een mooi kerstlied op. Denk ook aan gospelmuziek, liederen	11.10.GK3.1 Eigen ervaringen en belevingen van vieren, feesten verbinden met een element van een kerkelijk feest <u>Alles komt terug: de cirkel is rond</u> Zorg voor een cirkel (het leuke in als je met een lichtgevend snoer een cirkel kan maken). Er staat een grote doos in het midden van de cirkel. De kinderen mogen een kaart uit de doos halen. Het zijn oude kerstkaarten. Als leerkracht vertel je dat je de kaarten vorig jaar gekregen hebt, dat je zelf ook kaarten stuurt naar mensen die je kent en graag ziet.

	<p>Jezus was eerst klein en groeide tot een volwassen man. Leg afbeeldingen van baby Jezus, Jezus is 12 jaar en de volwassen Jezus. Hang een afbeelding van Jezus bij de verjaardagskalender. Tel samen af naar Kerstmis: Jezus' geboortefeest.</p> <p>Er staat een groot cadeau in het midden van de kring. In de doos zitten voorwerpen rond een geboortefeest vieren, kerstfeest vieren, verjaardag vieren. Er liggen 3 hoepels: geboortefoto's, kerstfoto's, verjaardagsfoto's. De materialen mogen de kinderen sorteren in de juiste hoepel.</p>	<p>uit andere landen, ... Maak een kring rond de kerststal en geniet samen.</p>	<p>De kinderen mogen zelf kaarten ontwerpen, versieren, tekenen en schrijven. We gaan de kaarten posten in de brievenbussen in de omgeving van de school, afgeven in een woonzorgcentrum, ...</p>
<p>Geloofsverhalen, geloofsbeelden, Godsbeelden, Jezusbeelden Waar leg je hier de nadruk op? Kies een beeld of een (fragment van een) Bijbelverhaal. Verbind dit zowel met je ervaringen en belevingen als met je ritueel.</p>	<p>11.10.GJK.2 Kerkelijk jaar mee beleven vanuit geloofsverhalen, geloofsbeelden, godsbeelden en Jezusbeelden</p> <p><u>Kerstverhaal</u></p> <p>Jezus is geboren</p>	<p>11.10.GK2.2 Kerkelijk jaar mee beleven vanuit geloofsverhalen, geloofsbeelden, godsbeelden en Jezusbeelden</p> <p><u>Kerstverhaal</u></p> <p>Jezus is geboren</p>	<p>11.10.GK3.2 Kerkelijk jaar mee beleven vanuit geloofsverhalen, geloofsbeelden, godsbeelden en Jezusbeelden</p> <p><u>Kerstverhaal</u></p> <p>Jezus is geboren</p>

<p>Klasritueel, feesten, vieringsmomenten Welk ritueel kan je kiezen? Welk gebed kan je koppelen? Hou rekening met je ervaringen en belevingen en met het gekozen beeld of Bijbelverhaal.</p>	<p>11.10.GJK.3 In klasrituelen, feesten, vieringsmomenten het kerkelijk jaar mee beleven</p> <p><u>Gebed</u></p> <p><i>Kijk eens hoe klein, Kijk eens hoe mooi, Dat is echt een wonder.</i></p> <p>Zorg voor een cirkel met hartjes. In het midden ligt een groot hart met plaats voor de kerststal. Laat de kinderen iedere dag een (nep)kaarsje zetten op een hartje. Als de cirkel rond is, vieren we Jezus' geboorte.</p> <p><u>Ritueel</u></p> <p>Laat de kinderen hun eigen babyfoto ook in de kring leggen: ze kunnen zeggen: Kijk, daar was ik klein, nu ben ik al groot.</p>	<p>11.10.GK2.3 In klasrituelen, feesten, vieringsmomenten het kerkelijk jaar mee beleven</p> <p><u>Gebed</u></p> <p><i>10, 9, 8, weet dat ik op Je wacht. 7, 6, 5, zie hoe ik in de kring blijf. 4, 3, 2, iedereen danst en zingt mee! Want zoals Jij is er maar 1!</i></p> <p><u>Ritueel</u></p> <p>Maak een kring rond de kerststal. Zing, dans, geniet samen. Maak er een mooi feest van!</p>	<p>11.10.GK3.3 In klasrituelen, feesten, vieringsmomenten het kerkelijk jaar mee beleven</p> <p><u>Gebed</u></p> <p><i>De herders en de wijzen volgden een ster. Een fonkelende ster. Die ster wees hen de weg.</i></p> <p><i>Jezus, laten we er samen voor zorgen dat Kerstmis elk jaar weer het feest van het licht wordt voor iedereen!</i></p> <p><u>Ritueel</u></p> <p>Maak met een lichtgevend snoer een cirkel. Zet de Bijbel centraal met het kerstverhaal. Leg de nadruk op de verschillende verhalen en dat ieder jaar het verhaal dat nu zal verteld worden terugkomt.</p>
--	---	--	---

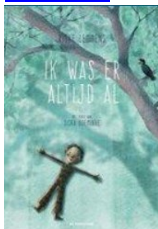
Denk na over de uitwerking van de waartoe. Welk aanbod voorzien we voor de uitwerking van de waartoe

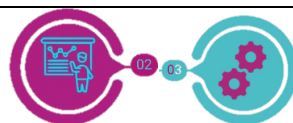
Aspecten van waartoe	JK	K2	K3
 De wereld leren kennen	<p>Ouders, broers en zussen en grootouders komen op bezoek (bv. ter gelegenheid van een feestmoment). We maken foto's. We proberen (enkele van) de foto's bij het begin van het thema te sorteren (JK) of te ordenen (K2-3): wie jong(er)? Wie is oud(er)? Op het einde van het thema doen we het opnieuw: wat stellen we vast? Wat weten we over (de levenscyclus van) mensen?</p>		
 Verbindend dialogeren	<p>Een baby op bezoek in de klas. We stellen vragen aan mama en/of papa. We wisselen ook ervaringen uit: wie heeft een jongere broer of zus? Hoe voelt dat? Wat doen jullie samen?</p>	<p>We praten in de kring. Maar... waarom doen we dat eigenlijk? We kijken naar foto's: bij feesten, bij een kampvuur... zitten mensen vaak in een kring. Waarom? Dat wordt een boeiend gesprek!</p>	<p>Een gesprek over feesten: wat is het lievelingsfeest van de kleuters? Waarom? Welke van deze feesten komen elk jaar terug (bv. een verjaardag, kerst) en welke feesten gebeuren vaak maar één keer of een paar keer in je leven (een communiefeest, trouwfeest)?</p>
 Verantwoordelijkheid opnemen voor de wereld	<p>We organiseren een (feestelijke) activiteit samen met oudere personen in een rust- en verzorgingstehuis.</p>	<p>Mijn nieuwe vriend: de kleuters kiezen bij kring-, speel- en/of eetmomenten (of bij het feest in de klas) een kleuter waar ze niet vaak mee praten en gaan bij deze kleuter aan tafel of in de kring zitten.</p>	<p>We schrijven kerst- of nieuwjaarskaartjes naar mensen die we niet kennen en stoppen die in de brievenbus.</p>

 <p>Reflecteren</p>	<p>We vertellen aan de klaspop over onze ervaringen: hoe kunnen we mensen (een beetje) blij(er) maken? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat iedereen kan (mee)feesten? Jong en oud?</p>	<p>We maken twee grote flappen: (1) een tekening van een feest waar jong en oud apart in driehoeken en vierkanten zitten en (2) een tekening van een feest waar jong en oud in de ronde zitten, staan, dansen. Wat is het verschil?</p>	<p>We vatten onze ervaringen samen: welke feesten bestaan er? Welke komen steeds terug? Welke kleine attenties kunnen we voorzien om jong en oud te laten meevieren.</p>
---	---	--	--

TER INSPIRATIE

			
Woordenschat: welke woordenschat zal aan bod komen gedurende dit thema en het subthema? Denk hierbij aan de woordenschat vanuit de leerplandoelen, prentenboek(en) en/of informatieve boeken, de context van het thema Hoe zorg je ervoor dat deze woordenschat in de verschillende activiteiten en hoeken kan beleefd en doorleefd worden?			
	JK	K2	K3
Vanuit de leerplandoelen	Het hoofd – de ogen – de oren – de neus – de mond – het haar – groot – klein – groter - kleiner	De geboorte – de volwassene – de tanden – de huid – de bol – grootste – kleinste – snel - langzaam	De geboorte – de groei – de voortplanting – de dood – sterven – de cirkel – rond – even groot
Vanuit prentenboek(en), informatieve boeken en/of Bijbelverhalen	Het seizoen – het lichaam – de huidskleur – de stal	Onvergetelijk – de dag - de emotie – de gevoelens	Het jaar - feestvieren - de vier seizoenen
Vanuit de context van het thema	Baby – de broer – de zus – de ouders – de grootouders – jong – oud – het feest – feestelijk – (mee)feesten – blij – sorteren – hard – zacht – de verjaardag – kerst – nieuwjaar – verjaardag – de sint – blij – boos – pijn hebben	De klank – de kring – het kampvuur – het eetmoment – dansen – in de ronde – rond – ordenen – oudejaarsavond – het kerstfeest – het sinterklaasfeest – de maan – de straatlantaarn - vieren	De klank – de letter – de attentie – de kaart – terugkeren – vaak – eenmaal – de winter – bewaren – de herinnering – bedanken – het ritme – de melodie – de vermomming – hoog – laag – snel – traag – kort – lang – het personage – verwonderd zijn – de feestslinger – de schets

	 		
Overzicht prentenboeken doorheen het subthema			
	JK	K2	K3
Prentenboeken	<ul style="list-style-type: none">- Baby en ik, Emma Dodd, J. H. Gever (vert.)- Balotje en Sinterklaas, Yvonne Jagtenberg- Ik ben nu echt wel groot, Maisie Paradise Shearring, Nicolette Hoekmeijer (vert.)	<ul style="list-style-type: none">- Een onvergetelijk feestje, Noemi Vola, Marion Everink (vert.)- Feest, Inger Bosch- Het vogelfeest, Alice Bjerknes Lima De Faria, Kim Liebrand (vert.)	<p>Rode draad doorheen het subthema: Ik was er altijd al Rijke Teksten</p> <p>Andere:</p> <ul style="list-style-type: none">- Het hele jaar door, Mariana Ruiz Johnson, Mark Haayema (vert.)- Sint redt een kind, Walter Baele, Greet Bosschaert- Queen Nikkollah viert feest! Zarissa Windzak, Julie Van Hove
Informatieve boeken	<ul style="list-style-type: none">- Welk seizoen is het, Kikker? Max Velthuis- Jouw kleur hoort erbij, Christie Hainsby, Lezette Rivera, Edward Miller- Kijk je mee naar het lichaam? Liesbet Slegers	<ul style="list-style-type: none">- De wereld rond in een dag. Laura Hall, Loris Lora, Veerle Moureau (vert.)- De grote emotiebus, Steven Gielis, Louise Marie Leuwers	<ul style="list-style-type: none">- De vrolijke vier seizoenen: kijk- en zoekboek. Rotraut Susanne Berner

Noteer in deze kolom de verschillende activiteiten die je zal aanbieden.

1 activiteit kan verschillende subdoelen bevatten waar je tegelijkertijd aan zal werken.

Opmerking: Hieronder wordt steeds het belangrijkste doel vermeld. Dit doel kun je combineren met andere doelen.

JK	K2	K3
		<p>K3 8 Muzische vorming 6.4.GK3.3 De leerlingen kunnen eenvoudige rollen spelen.</p> <p>K3 2 Geschiedenis 5.2.GK3.4 De leerlingen kunnen enkele veranderingen tussen verleden en heden opnoemen.</p> <p>Speel het verhaal <i>Ik was er altijd al na</i>. Zorg voor gewone kleding voor de fragmenten waar het personage al bestaat en voor zwarte vermomming voor de fragmenten waar het personage nog niet echt bestaat. Je kunt het verhaal ook naspelen aan een verteltafel.</p>

<p>JK 1 Wetenschap en techniek 4.2.GJK.3 De leerlingen kennen de volgende begrippen: de dag en de nacht.</p> <p>Feesten doen we vaak 's avonds of 's nachts. Dan wordt het al donker. Wat doen mensen om het gezellig te maken, bijvoorbeeld op kerstavond? Doe een gezellige snoezelactiviteit met zaklampen en andere lichtjes.</p>	<p>K2 1 Wetenschap en techniek 4.2.GJK.4 De leerlingen kunnen het ritme van dag en nacht herkennen.</p> <p>Wanneer komt de Sint? Soms zien we hem tijdens de dag, maar cadeautjes brengt hij meestal 's nachts. Maak een schema van dag en nacht. Duid aan wanneer Sint en Piet op stap zijn. Teken bij de nacht ook een lichtbron (bv. de maan of een straatlantaarn)!</p>	<p>K3 1 Wetenschap en techniek 4.2.GK3.17 De leerlingen kunnen het ritme van de seizoenen in de directe omgeving herkennen.</p> <p>In deze periode zijn er veel feesten: de Sint, kerst, nieuwjaar. De leraar vraagt zich af in welke seizoen al die feesten zijn. Kunnen de kleuters helpen? Kijk samen in informatieve boeken om informatie te vinden. Gebruik eventueel ook filmpjes van schooltv: De vier seizoenen Schooltv</p>
<p>JK 10 Leren leren 9-2.2.GJK.2 De leerlingen kunnen gerichte informatie uit een leeractiviteit waarnemen.</p> <p>Voeldoos met allerlei materialen die horen bij de geboorte, baby, kerst. Wijs de leerlingen op de verschillende texturen en materialen (bv. de knuffel is heel zacht of kerstbal is van plastic en dus heel hard). Laat hen raden wat ze voelen.</p>		

<p>JK 6 Wiskunde 2.4.GJK.14 De leerlingen kunnen objecten sorteren op basis van een gemeenschappelijke eigenschap.</p> <p>We sorteren voorwerpen die bij feesten horen in hoepels: wat hoort bij kerst (bv. kerstbal)? Wat hoort bij sint (bv. de wortel)? Wat hoort bij verjaardag (bv. verjaardagskaart)? Misschien zijn er ook dingen bij alle feesten horen (bv. cadeautjes)?</p>	<p>K2 7 Wiskunde 2.4.GK2.25 De leerlingen kunnen objecten sorteren op basis van een gemeenschappelijke eigenschap volgens 1 of 2 criteria.</p> <p>We sorteren feestvoorwerpen in hoepels: welke voorwerpen zijn een bol (bv. een kerstbal, een ballon)? Welke voorwerpen hebben een andere vorm (bv. een cadeau, een cake)?</p>	<p>K3 7 Wiskunde 2.4.GK3.38 De leerlingen kunnen objecten sorteren op basis van een gemeenschappelijke eigenschap volgens 1 of 2 criteria.</p> <p>We sorteren kerstballen volgens twee kenmerken, bv. wat is een rond en blauw? Wat is niet-rond en rood?</p>
		<p>K3 7 Wiskunde 2.4.GK3.38 De leerlingen kunnen objecten sorteren op basis van een gemeenschappelijke eigenschap volgens 1 of 2 criteria.</p> <p>Kunnen we een feesttafel zetten met zoveel mogelijk ronde dingen? We sorteren de voorwerpen uit de poppenhoek en zetten daarna de tafel (ronde borden, een taart met ronde vorm, ronde onderzetters, ronde confetti, glazen met een ronde bodem...).</p>

<p>JK 7 Muzische vorming 6.2.GJK.2 De leerlingen reageren op opvallende tempowisselingen.</p> <p>Bij feesten hoort muziek om te zingen of om op te dansen. Speel feestliedjes voor jong en oud. Dans samen en laat de kleuters door te bewegen reageren op tempowisselingen.</p>	<p>K2 8 Muzische vorming 6.2.GK2.5 De leerlingen kunnen een snel of traag tempo onderscheiden en benoemen.</p> <p>In de kring wordt niet alleen gepraat maar ook gedanst! Doe een kringdans en zorg voor trage en snelle muziekjes. Doe dezelfde dans aangepast aan het tempo van de muziek.</p>	<p>K3 8 Muzische vorming 6.2.GK3.5 De leerlingen kunnen snelle en langzame ritmische en melodische patronen onderscheiden.</p> <p>Speel feestliedjes voor verschillende feestelijke gelegenheden. Hoe klinken ze? Is het ritme snel of traag? Is de melodie hoog of laag? Laat de kleuters eerst goed luisteren en dan bewegen. Doe met hen mee en moedig hen aan de patronen weer te geven met lichaamsbewegingen.</p>
<p>JK 3 Nederlands en communicatie 1.2.GJK.2 De leerlingen kunnen reageren op één en op meerdere geluiden.</p> <p>Mensen maken verschillende geluiden in verschillende levensfasen. Welke geluiden horen we allemaal op een feest? (een baby die huult, een man die praat, een vrouw die lacht, een vork die valt...) Laat de geluiden horen en bespreek ze. Laat de kleuters daarna reageren op de geluiden door de juiste prent aan te duiden. (Tip: Je vindt heel wat geluiden in geluidenbanken online of je kunt ze zelf opnemen met je telefoon)</p>	<p>K2 4 Nederlands en communicatie 1.2.GK2.6 De leerlingen kunnen een klank tussen andere klanken herkennen.</p> <p>Op een feest eet je vaak lekkere dingen. Dan zeg je 'mmm'! Speel eventueel een kort poppenspel om dit te illustreren. Laat de kleuters de klank zeggen en in de spiegel kijken. Laat daarna klanken horen en de kleuters reageren als ze de klank /m/ horen. Toon ook de bijhorende lettervorm.</p>	<p>K3 4 Nederlands en communicatie 1.2.GK3.19 De leerlingen kunnen een klank tussen andere klanken herkennen.</p> <p>Op een feest ben je wel eens verwonderd. Dan zeg je 'o'! Speel eventueel een kort poppenspel om dit te illustreren. Laat de kleuters de klank zeggen en in de spiegel kijken. Laat daarna klanken horen en de kleuters reageren als ze de klank /o/ horen. Toon ook de bijhorende lettervorm.</p>

<p>JK 9 Sociaal en emotioneel leren 9-3.3.GJK.1 De leerlingen kunnen gevoelens opmerken bij anderen op basis van lichamelijke signalen, gezichtsuitdrukkingen en gedrag.</p> <p>Wat doet een baby als hij pijn of honger heeft? Hij huilt! Wat doen wij als we pijn of honger hebben? Wat doen we als we blij zijn op een feestje? Toon emotiekaarten en doe gezichtsuitdrukkingen na. Laat de kleuters daarna emotiekaarten en gebeurtenissen op feesten met elkaar verbinden (bv. een cadeautje = blij, eten dat je niet lust = boos).</p>	<p>K2 10 Sociaal en emotioneel leren 9-3.3.GK2.1 De leerlingen kunnen (in een context) lichamelijke signalen, gezichtsuitdrukkingen en gedrag bij anderen verbinden met mogelijke betekenissen en gevoelens.</p> <p>Ga in de kring zitten en trek een triest gezicht. Laat de kleuters reageren. Bespreek daarna: hoe kun je aan tafel, op een feestje of in de kring zien hoe iemand zich voelt? Laat daarna een kleuter een gevoel uitdrukken. Kunnen de andere raden welk gevoel het is?</p>	<p>K3 10 Sociaal en emotioneel leren 9-3.3.GK3.1 De leerlingen kunnen in herkenbare situaties benoemen wat een ander mogelijk ervaart.</p> <p>Toon een foto's of een praatplaat van een feest. Hoe zien de mensen eruit? Hoe voelen ze zich? Waarom zou dat zo zijn?</p>
--	---	--

			
Hoeken: Verrijk relevante hoeken vanuit de gekozen subdoelen. Breng rijke materialen binnen. Taal de hele dag, wiskunde overal.			
Noteer hieronder de hoeken die je zal verrijken.	Noteer hier de doelen die je hiervoor zal gebruiken. <i>Opmerking: Hieronder wordt steeds het belangrijkste doel vermeld. Dit doel kun je combineren met andere doelen.</i>		
	JK	K2	K3
De poppenhoek	JK 2 Aardrijkskunde 4.3.GJK.1 De leerlingen kunnen een foto en een tekening herkennen als een verkleinde weergave van een werkelijke ruimte.	K2 2 Aardrijkskunde 4.3.GJK.2 De leerlingen kunnen elementen op een foto of tekening van een ruimte herkennen.	K3 2 Aardrijkskunde 4.3.GK3.3 De leerlingen kunnen een geobserveerde ruimte weergeven door middel van een eenvoudige tekening of schets.
	Maak van de poppenhoek een feestlocatie. Maak een foto en herstel de poppenhoek terug in zijn originele staat. Print de foto uit en hang hem op. Zorg dat alle materialen aanwezig zijn. De kleuter richten de poppenhoek in als feestlocatie naar eigen goeddunken of naar het voorbeeld van de foto.		
		Vervang de foto na enige tijd door een precieze tekening van de poppenhoek. De tekening ziet er precies uit als de foto.	Vervang de foto na enige tijd door een schets van de poppenhoek.

<p>De meethoek</p>	<p>JK 5 Wiskunde 2.3.GJK.9 De leerlingen kunnen lengtes vergelijken.</p> <p>Feestslingers maken en de lengte vergelijken. Wie heeft de langste slinger? Wie heeft de kortste slinger?</p>	<p>K2 6 Wiskunde 2.3.GK2.12 De leerlingen kunnen lengtes vergelijken en ordenen (seriëren).</p> <p>Feestslingers maken en de lengte vergelijken: van kort naar lang, en omgekeerd. Maak op het einde van dit subthema een grote ronde van de verschillende feestslingers en hang ze op in de klas, hang of zaal.</p>	<p>K3 6 Wiskunde 2.3.GK3.8 De leerlingen kunnen lengtes vergelijken en ordenen (seriëren).</p> <p>Feestslingers voor de poppenhoek maken en de lengte vergelijken. Ordenen van kort naar lang, en op basis daarvan inschatten welke slinger past.</p>
<p>De bewegingshoek</p>	<p>JK 8 Lichamelijke opvoeding en motoriek 7.2.GJK.2 De leerlingen kunnen een bal of ander rollend voorwerp naar een doel rollen.</p> <p>Kies voorwerpen waar mensen mee (kunnen) spelen op een bepaalde leeftijd. Bv. een rammelbal voor een baby, een kleine zachte bal voor een peuter, een springbal voor een kleuter, een tennisbal voor het lagereschoolkind...</p>	<p>K2 9 Lichamelijke opvoeding en motoriek 7.2.GK2.1 De leerlingen kunnen een van op korte afstand traag aangegooid materiaal vangen.</p> <p>Op een feest dreigt er wel eens iets te vallen! Dan moet je snel reageren: kunnen de kleuters goed vangen? Voorzie piepschuim kerstballen (of andere versieringen) om allerlei vang oefeningen mee te doen.</p>	<p>K3 9 Lichamelijke opvoeding en motoriek 7.2.GK3.2 De leerlingen kunnen bovenhands en onderhands werpen in een richting.</p> <p>Iedereen heeft sterktes en talenten! Op een feest moet het wel eens snel gaan. Werpen is een snelle manier om zaken van een persoon naar een ander door te geven. Zijn de kleuters sterk in werpen? Voorzie piepschuim (kerst)ballen, ballonnen... om allerlei werpoefeningen mee te doen.</p>

<p>De boekenhoek</p>		<p>K2 5 Nederlands en communicatie 1.4.GK2.10 De leerlingen kunnen actief deelnemen aan mondelinge interactievormen zoals kringgesprekken, samen spelen, gesprekken met gekende volwassenen en hierbij reageren op wat anderen zeggen.</p> <p>De praat-over-boeken hoek Prentenboeken over groeien, familie, feesten... (zie overzicht prentenboeken). Voorzie kaartjes met fragmenten uit de boeken met daarop een vraagteken. De kleuters gaan per twee op zoek naar de prent in het boek en stellen een vraag bij de prent die ze zien. Moedig de kleuters aan om verdere ervaringen bij de prent te delen.</p>	<p>K3 5 Nederlands en communicatie 1.4.GK3.11 De leerlingen kunnen actief deelnemen aan mondelinge interactievormen zoals kringgesprekken, samen spelen, gesprekken met gekende volwassenen en hierbij de volgende interactiestrategieën toepassen: inspelen op wat anderen zeggen.</p> <p>De verhalenhoek Prentenboeken over groeien, familie, feesten... (zie overzicht prentenboeken). Voeg eventueel ook vertelplaten, handpoppen en praatkaartjes toe. Moedig de kinderen aan om aan elkaar te vertellen over hun ervaringen.</p>
-----------------------------	--	--	--

	  		
Activiteiten/ Hoeken voor de uitwerking van de themadoelen, de leerlus.			
Noteer in deze kolom de verschillende activiteiten die je zal aanbieden. 1 activiteit kan verschillende doelen bevatten waar je tegelijkertijd aan zal werken.	Noteer hier de themadoelen die je zal meenemen gedurende de uitwerking van het gehele thema. Maak ook de koppeling met de subdoelen indien relevant.		
	JK	K2	K3
Kennisopbouw - door kringgesprekken met foto's - door spelen en leren in de ontdekhoek	1 Geschiedenis 5.2.GJK.2 De leerlingen kunnen soorten bronnen vanuit de bestudeerde samenlevingen herkennen: hedendaagse tijd in eigen leefomgeving. 2 Wetenschap en techniek 3.1.GJK.3 De leerlingen kunnen groei en ontwikkeling van organismen waarnemen. 3 Sociaal en emotioneel leren 9-3.4.GJK.1 De leerlingen kunnen zichtbare gelijkenissen tussen mensen opmerken. 4 Sociaal en emotioneel leren 9-3.4.GJK.2	1 Geschiedenis 5.2.GK2.3 De leerlingen kunnen soorten bronnen vanuit de bestudeerde samenlevingen herkennen: hedendaagse tijd in eigen leefomgeving. 2 Geschiedenis 5.2.GK2.4 De leerlingen kunnen enkele veranderingen tussen verleden en heden herkennen. 3 Wetenschap en techniek 3.1.GK2.14 De leerlingen kunnen beschrijven aan de hand van voorbeelden hoe mensen en dieren groeien en ontwikkelen. 4 Sociaal en emotioneel leren	1 Geschiedenis 5.2.GK3.3 De leerlingen kunnen soorten bronnen vanuit de bestudeerde samenlevingen benoemen: hedendaagse tijd in eigen leefomgeving. 2 Geschiedenis 5.2.GK3.4 De leerlingen kunnen enkele veranderingen tussen verleden en heden opnoemen. 3 Wetenschap techniek 3.1.GK3.12 De leerlingen kennen de fasen van de levenscyclus van de mens: geboorte, groei, voortplanting, dood. 4 Sociaal en emotioneel leren 9-3.4.GK3.2

	De leerlingen kunnen zichtbare verschillen tussen mensen opmerken.	9-3.4.GK2.2 De leerlingen kunnen herkennen dat mensen verschillende voorkeuren, sterktes en talenten kunnen hebben.	De kleuters weten dat iedereen meetelt en uniek is, met eigen sterktes, talenten en voorkeuren.
	De kleuters en de leraar brengen foto's mee van familiefeesten mee. Wie zien we op de foto's? Hoe zien de mensen eruit? Zien we baby's, kinderen, volwassenen?	De kleuters en de leraar brengen foto's mee van familiefeesten mee. Wie is ouder, wie is jonger dan de kleuters? Hoe vieren de mensen feest? Wie doet wat?	De kleuters en de leraar brengen foto's mee van familiefeesten mee. Waarom vieren de mensen feest? Wie is aanwezig? Waarom bewaren mensen foto's van feesten?
	De leraar brengt foto's van zichzelf (of van iemand anders) me. Op de foto's is dezelfde persoon te zien in verschillende levensfasen tijdens een feestelijk moment. Samen worden zaken aangewezen en benoemd. De foto's worden van jong naar oud gerangschikt en opgehangen.	We vergelijken samen foto's van een (kerst- of sint)feest nu en een (kerst- of sint)feesten van vroeger : welke feesten vieren deze mensen? Wat is hetzelfde op de foto's? Wat is anders?	Mensen bewaren heel wat herinneringen van feesten, zoals foto's. Maar wat nog meer? (Soms blijft de versiering nog enkele weken hangen of staan, de cadeautjes worden uitgestald of in een doosje bijgehouden...) We bekijken ook bedankkaartjes of -brieven die mensen bezorgen na een feestje. Wie schrijft ze aan wie? Waarom? Hoe zien ze eruit?
	Maak een ontdekhoek met foto's of prenten en materialen van de verschillende levensfasen : baby, peuter, kleuter, schoolkind, volwassene en oudere.		

	Voorzie voor poppen met verschillende leeftijden, voorwerpen die bij verschillende leeftijden passen, dozen om in te sorteren...	Voorzie foto's van (de familie van de) kleuters en van de leraar op verschillende leeftijden, dozen om de foto's in te sorteren...	Voorzie foto's van mensen uit tijdschriften, bladen of een levenslijn om de foto's op te ordenen...
<p>Verder doordenken door</p> <ul style="list-style-type: none"> - observeren - ervaren - beluisteren van verhalen 	<p>3 Sociaal en emotioneel leren 9-3.4.GJK.1 De leerlingen kunnen zichtbare gelijkenissen tussen mensen opmerken.</p> <p>4 Sociaal en emotioneel leren 9-3.4.GJK.2 De leerlingen kunnen zichtbare verschillen tussen mensen opmerken.</p> <p>Hoe oud zijn wij? De kleuters stellen vast dat ze allemaal (ongeveer) dezelfde leeftijd hebben. Maar betekent dat dat we er allemaal hetzelfde uitzien? We gaan op zoek naar zichtbare gelijkenissen en verschillen!</p>	<p>4 Sociaal en emotioneel leren 9-3.4.GK2.2 De leerlingen kunnen herkennen dat mensen verschillende voorkeuren, sterktes en talenten kunnen hebben.</p> <p>De klaspop wil ook mee feesten, maar...ze vierde nog nooit feest! Kunnen we helpen om een groot poppenfeest te organiseren? Wie is goed in versieren, in tafel dekken, in muziek maken of kiezen...? We ontdekken onze talenten en organiseren het feest voor de klaspop.</p>	<p>2 Geschiedenis 5.2.GK3.4 De leerlingen kunnen enkele veranderingen tussen verleden en heden opnoemen.</p> <p>3 Wetenschap techniek 3.1.GK3.12 De leerlingen kennen de fasen van de levenscyclus van de mens: geboorte, groei, voortplanting, dood.</p> <p>De kleuters luisteren naar het boek <i>Ik was er altijd al</i> en praten na. Was jouw mama vroeger ook een kind? Waar kom je vandaan? Waar was je voor je geboren was? Waarom vieren mensen elk jaar dat ze op die dag zijn geboren?</p>

Reflectie over subthema

Evalueren, reflecteren, kwaliteitsontwikkeling	Noteer hier mogelijke denkvragen en/of uitwerking van hoe je de reflectie zal aanpakken tijdens dit subthema. Wat neem je mee naar een volgend subthema? Waar zie je nog kansen tot verdiepen, verruimen, verdiepen?
Tussentijds evalueren, reflecteren en feedback geven doe je aan de hand van je brainstorm. Neem je probleemstelling of onderzoeksvraag erbij.	Het groeimuseum Bouw doorheen het subthema een wand waarop je tekeningen, foto's, groeimetingen en uitspraken van de kleuters verzamelt. Blik op die manier tijdens en op het einde van het subthema terug en vooruit. Leg steeds een link met de elementen in het groeimuseum en de terugkerende feesten in het leven van een mens.
Formuleer samen met je leerlingen een antwoord op de probleemstelling of onderzoeksvraag . Neem je brainstorm erbij.	<i>Dit doe je samen met de kleuters.</i>
Verzamel en beoordeel deze doelen in de brede zin bij de leerlingen. Stem je handelen hierop af. Denk na over de communicatie met en over je leerlingen.	<i>Dit doe je tijdens de uitvoering van het subthema.</i>
Bekijk de gevisualiseerde doelen , zijn deze behaald?	<i>Dit doe je na de uitvoering van het subthema.</i>

Subthema 2: VAN OUD NAAR NIEUW

 			
<ul style="list-style-type: none"> - Formuleer gerichte denkvragen om de onderzoekende houding van leerlingen te stimuleren 	JK	K2	K3
	Naar speelgoedland Vraag: Kunnen we van oud of kapot speelgoed een leuk cadeau maken?	Piekfijn Vraag: Kunnen we een feest organiseren met oude spullen? (kledij, speelgoed, decoratie, uitnodigingen...)	Het mooiste cadeau Vraag: Hoe kun je iemand blij maken met een cadeau zonder geld uit te geven?
<ul style="list-style-type: none"> - selecteer minstens 10 subdoelen - hou rekening met de beginsituatie van je leerlingen - Bewaak hierbij de leerlijn die je in het leerplan zal zien. 	JK	K2	K3
	1 Wetenschap en techniek 3.4.GJK.1 De leerlingen kunnen veelvoorkomende vormen van materie in hun omgeving herkennen.	1 Wetenschap en techniek 3.4.GK2.1 De leerlingen kennen veelvoorkomende vormen van materie in hun omgeving.	1 Wetenschap en techniek 3.4.GK3.1 De leerlingen kunnen van gekende voorwerpen benoemen uit welke materie ze gemaakt zijn.
	2 Wetenschap en techniek 3.6.GJK.4 De leerlingen kunnen materialen stapelen tot een eenvoudige constructie.	2 Wetenschap en techniek 3.6.GK2.4 De leerlingen kunnen eenvoudige constructieprincipes toepassen.	2 Wetenschap en techniek 3.6.GK3.6 De leerlingen kunnen eenvoudige constructieprincipes toepassen voor een stabiel en stevig product.
	3 Nederlands en communicatie 1.2.GJK.12 De leerlingen kunnen waarnemen dat teksten een doel hebben: iets onthouden, iets doen, genieten.	3 Nederlands en communicatie 1.2.GK2.18 De leerlingen kunnen met ondersteuning tonen dat teksten een doel hebben: iets onthouden, iets doen, genieten.	3 Nederlands en communicatie 1.2.GK3.14 De leerlingen kunnen tonen dat teksten een doel hebben: iets onthouden, iets doen, genieten.

	<p>4 Nederlands en communicatie 1.4.GJK.3 De leerlingen kunnen met ondersteuning vragen stellen om meer informatie te krijgen en om te controleren of ze de boodschap begrepen hebben.</p>	<p>4 Nederlands en communicatie 1.4.GK2.3 De leerlingen kunnen met ondersteuning vragen stellen om meer informatie te krijgen en om te controleren of ze de boodschap begrepen hebben.</p>	<p>4 Nederlands en communicatie 1.4.GK3.3 De leerlingen kunnen vragen stellen om meer informatie te krijgen en om te controleren of ze de boodschap begrepen hebben.</p>
	<p>5 Wiskunde 2.6.GJK.1 De leerlingen kunnen wiskundige problemen in spel- en leersituaties oplossen door concreet materiaal te gebruiken.</p>	<p>5 Wiskunde 2.6.GK2.1 De leerlingen kunnen wiskundige problemen in spel- en leersituaties oplossen door concreet materiaal te gebruiken en verschillende oplossingswegen samen te verkennen.</p>	<p>5 Wiskunde 2.6.GK3.1 De leerlingen kunnen problemen in spel- en leersituaties oplossen gebruikmakend van wiskundige elementen door op zoek te gaan naar manieren om een probleem op te lossen, ook als er meerdere oplossingen zijn, door concreet materiaal te gebruiken en hun ideeën te delen met anderen.</p>
	<p>6 Wiskunde 2.4.GJK.3 De leerlingen kunnen een herhalend patroon herkennen en verderzetten.</p>	<p>6 Wiskunde 2.4.GK2.5 De leerlingen kunnen een herhalend patroon herkennen, namaken, verderzetten.</p>	<p>6 Wiskunde 2.4.GK3.8 De leerlingen kunnen herhalende patronen herkennen, (na)maken, verderzetten en opvullen.</p>
	<p>7 Muzische vorming 6.1.GJK.3 De leerlingen gebruiken spontaan fantasie in spel.</p>	<p>7 Muzische vorming 6.1.GK2.3 De leerlingen kunnen fantasie gebruiken in spel.</p>	<p>7 Muzische vorming 6.1.GK3.4 De leerlingen kunnen fantaseren vanuit de eigen leefwereld.</p>
	<p>8 Muzische vorming 6.4.GJK.1</p>	<p>8 Muzische vorming 6.4.GK2.1</p>	<p>8 Muzische vorming 6.4.GK3.3</p>

	De leerlingen kunnen een gekend persoon of een dier nabootsen.	De leerlingen kunnen eenvoudige rollen naspelen.	De leerlingen kunnen eenvoudige rollen spelen.
	9 Lichamelijke opvoeding en motoriek 7.1.GJK.1 De leerlingen kunnen eenvoudige functionele grepen gebruiken in dagdagelijkse handelingen.	9 Lichamelijke opvoeding en motoriek 7.1.GK2.1 De leerlingen kunnen kleine materialen vastnemen, loslaten en manipuleren.	9 Lichamelijke opvoeding en motoriek 7.1.GK3.1 De leerlingen kunnen gecontroleerde grepen en manipulaties uitvoeren.
	10 Veilige en gezonde levensstijl 9-1.2.GJK.13 De leerlingen kunnen opruimopdrachten uitvoeren.	10 Veilige en gezonde levensstijl 9-1.2.GK2.14 De leerlingen kunnen zelfstandig materiaal terugbrengen naar een vaste plaats en eenvoudige opruimroutines volgen.	10 Veilige en gezonde levensstijl 9-1.2.GK3.12 De leerlingen kunnen de basisafspraken van opruimen in de klas uitvoeren.
	11 Leren leren 9-2.2.GJK.1 De leerlingen kunnen een leeractiviteit die uit meerdere stappen bestaat onder begeleiding uitvoeren.	11 Leren leren 9-2.2.GK2.3 De leerlingen kunnen de volgorde van de stappen voor de uitvoering van leeractiviteit bepalen.	11 Leren leren 9-2.2.GK3.3 De leerlingen kunnen metacognitieve strategieën inzetten: doelen stellen en een plan opmaken; een leeractiviteit stapsgewijs uitvoeren en monitoren; het resultaat van een leeractiviteit evalueren en erover reflecteren.

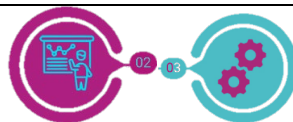
Voor rooms-katholieke godsdienst selecteer je 1 subdoel per subthema. Het doel kan per klasgroep verschillen.
Werk de drie impulsen uit (ervaringen, geloofstaal en rituelen).
Werk 3 activiteiten uit per week.

	JK	K2	K3
Subthema	Naar speelgoedland	Piekfijn	Het mooiste cadeau
Doel rooms-katholieke godsdienst	Scheppen tussen gave en opgave Verbondenheid met natuur en cultuur <i>OPMERKING: hier gaan we de nadruk leggen op hergebruik- geen extra aankopen, recyclage is belangrijk.</i> <i>We hebben de natuur en de schepping gekregen en gaan er goed mee om!</i>	Scheppen tussen gave en opgave Verbondenheid met natuur en cultuur <i>OPMERKING: hier gaan we de nadruk leggen op hergebruik- geen extra aankopen, recyclage is belangrijk.</i> <i>We hebben de natuur en de schepping gekregen en gaan er goed mee om!</i>	Scheppen tussen gave en opgave Verbondenheid met natuur en cultuur <i>OPMERKING: hier gaan we de nadruk leggen op hergebruik- geen extra aankopen, recyclage is belangrijk.</i> <i>We hebben de natuur en de schepping gekregen en gaan er goed mee om!</i>
Ervaringen en belevingen Hoe kan je RKG laten aansluiten bij de 'gewone' activiteiten in de klas?	11.6.GJK.1 Ervaren en beleven van de verbondenheid met natuur en cultuur: schoonheid, verwondering, bewondering, dankbaarheid, mysterie, ... <i>De volgende activiteit kan zowel tijdens het feest van de Sint of tijdens de kerstperiode: Kerstmis of andere feesten. Denk ook aan het Offerfeest, het Suikerfeest, ...</i>	11.6.GK2.1 Ervaren en beleven van de verbondenheid met natuur en cultuur: schoonheid, verwondering, bewondering, dankbaarheid, mysterie, ... <i>De volgende activiteit kan zowel tijdens het feest van de Sint of tijdens de kerstperiode, Kerstmis of andere feesten. Denk ook aan het Offerfeest, het Suikerfeest, ...</i>	11.6.GK3.1 Ervaren en beleven van de verbondenheid met natuur en cultuur: schoonheid, verwondering, bewondering, dankbaarheid, mysterie, ... <i>De volgende activiteit kan zowel tijdens het feest van de Sint of tijdens de kerstperiode, Kerstmis of andere feesten. Denk ook aan het Offerfeest, het Suikerfeest, ...</i>

	<p>Een cadeau voor de Sint/ Een cadeau voor onder de kerstboom</p> <p>Ga met de kinderen op zoek in de klas naar iets wat ze samen kunnen 'pimpen' om als cadeau te geven. Leg er de nadruk op dat we NIET naar de winkel gaan om iets nieuws te kopen, maar in onze klas gaan kijken wat nog bruikbaar is.</p> <p>Enkele voorbeelden: Misschien lig er nog een oud kader, fotolijst in de klas. We kunnen het kader opnieuw versieren, een tekening maken met alle kinderen en het geven als cadeau. Of we nemen een oude stoel en maken een nieuwe verjaardagsstoel voor de Sint. We zoeken in de klas naar materialen om slingers en kerstballen te maken. We kunnen dit als kerstcadeautje schenken. <i>Laat de kinderen zelf op ontdekking gaan in de klas!</i> Pak de cadeautjes in zelf versierd cadeaupapier in. Versier het cadeaupapier met een herhalend patroon.</p>	<p>Piekfijn uitgedost op het feest</p> <p>Het is bijna groot feest (Sinterklaasfeest, kerstfeest...) Je hebt als leerkracht 2 problemen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Je wil voor de klaspop nog een nieuwe outfit, maar je hebt geen geld! 2. Je wil een mooie feesttafel voor de volledige klasgroep, maar ook hier heb je een probleem: je hebt geen geld om nieuwe dingen te kopen. <p>Ontwerp met de kinderen uit reeds gebruikte stoffen en materialen een nieuwe outfit voor de klaspop. Je kan ook een outfit maken voor de kinderen zelf! Versier een laken of maak gebruik van (al gebruikt) papier om een papieren tafelloper of placemats te maken. Versier het tafellaken door het gebruik van een herhalend patroon. Ga naar andere klassen en vraag of ze spulletjes hebben die ze niet meer gebruiken. Deze kan je</p>	<p>Het mooiste cadeau</p> <p>De weggeefkast Voorzie ergens op school een kast waar je met de kinderen zelfgemaakte cadeaus kan zetten. Ga op zoek in de klas naar materialen om een cadeau te maken. Bijvoorbeeld: maak met de kinderen een memory met houten blokken die je eigenlijk niet meer gebruikt, versier een oud kader, maak van een blok een boekensteun, ... laat de kinderen zelf ontwerpen. Kijk of er ook speelgoed is die ze niet meer gebruiken en zet het in de ruilkast. Misschien kan dit een groter project worden, ... Maak kaarsenhouders om het kerstfeest gezellig te maken, ...</p>
--	---	--	--

		dan in de klas gebruiken om de tafel mooi te dekken.	
Geloofsverhalen, geloofsbeelden, Godsbeelden, Jezusbeelden Waar leg je hier de nadruk op? Kies een beeld of een (fragment van een) Bijbelverhaal. Verbind dit zowel met je ervaringen en belevingen als met je ritueel.	11.6.GJK.2 In geloofsverhalen, geloofsbeelden, godsbeelden, Jezusbeelden ontdekken hoe mensen verbonden zijn met natuur en cultuur: schepping en de scheppende kracht van de mens <u>Kerstverhaal</u> De 3 wijzen schenken een cadeau aan Jezus.	11.6.GK2.2 In geloofsverhalen, geloofsbeelden, godsbeelden, Jezusbeelden ontdekken hoe mensen verbonden zijn met natuur en cultuur: schepping en de scheppende kracht van de mens <u>Bijbelverhalen</u> Bruiloft te Kana, Kerstverhaal: we vieren samen kerstfeest. Jezusbeelden: Jezus ziet het goede in mensen, Jezus eet graag met mensen. Jezus is blij om mensen.	11.6.GK3.2 In geloofsverhalen, geloofsbeelden, godsbeelden, Jezusbeelden ontdekken hoe mensen verbonden zijn met natuur en cultuur: schepping en de scheppende kracht van de mens <u>Kerstverhaal</u> De 3 wijzen Parabel van het feest
Klasritueel, feesten, vieringsmomenten Welk ritueel kan je kiezen? Welk gebed kan je koppelen? Hou rekening met je ervaringen en belevingen en met het gekozen beeld of Bijbelverhaal.	11.6.GJK.3 In klasrituelen, feesten, vieringsmomenten verbondenheid met natuur en cultuur beleven en uitdrukken <u>Gebed</u> <i>Samen lachen, samen dansen, samen zingen, samen muziek maken, samen cadeaus knutselen...</i>	11.6.GK2.3 In klasrituelen, feesten, vieringsmomenten verbondenheid met natuur en cultuur beleven en uitdrukken <u>Gebed</u> <i>Wat een mooi gedekte tafel. Het is één groot feest. Schuif maar bij. Samen vieren, Wat fijn, God!</i>	11.6.GK3.3 In klasrituelen, feesten, vieringsmomenten verbondenheid met natuur en cultuur beleven en uitdrukken <u>Gebed</u> <i>Lieve Jezus, Vandaag delen we cadeaus uit. Niet gekocht in een winkel, maar gemaakt met onze handen.</i>

	<p><i>Wat leuk, Jezus, we maken er samen een groot feest van.</i></p> <p><u>Ritueel</u></p> <p>Samen feest vieren!</p>	<p><i>Hier is plaats voor iedereen. Amen.</i></p> <p><u>Ritueel</u></p> <p>Maak de feesttafel klaar. Leg het tafellaken waar alle kinderen aan werkten op de feesttafel. Zorg voor symbolen van verschillende religies. Nodig verschillende mensen uit van in en buiten de school.</p>	<p><i>Wij geven oud materiaal een nieuw leven. We delen met een warm hart. Kijk eens, ... Voel eens, ... Dank Je wel, We genieten samen van de bijzondere dingen om ons heen.</i></p> <p><u>Ritueel</u></p> <p>De kinderen mogen op een groot hart de cadeaus leggen en zeggen: <i>Kleine handen maakten dit, grote liefde zit erin!</i></p> <p>Je kan midden in het hart een afbeelding van Jezus leggen of van Sinterklaas (afhankelijk van de nadruk).</p>
--	--	--	---

Denk na over de uitwerking van de waartoe. Welk aanbod voorzien we voor de uitwerking van de waartoe

Aspecten van waartoe	JK	K2	K3
 <p>De wereld leren kennen</p>	<p>De leraren van de verschillende klassen spelen samen een poppenspel of een toneeltje: een persoon is heel erg boos want zijn cadeau dat hij van de sint kreeg is al stuk! De anderen proberen te helpen. Uiteindelijk slagen ze er samen in het speelgoed te maken, net op het moment dat iemand hetzelfde stuk speelgoed heeft gevonden in één van de klassen. Nadien volgt in de verschillende klassen een gesprek rond (nieuwe of al gebruikte spullen als) cadeautjes, (kapot) speelgoed.</p>		
 <p>Verbindend dialogeren</p>	<p>Naar aanleiding van boek <i>ik wil een paard praten</i> we over cadeautjes. Krijgen we altijd het cadeau dat we willen? Is dat erg? (Neen, we kunnen ook onze fantasie gebruiken of zelf iets maken.) Ga op zoek naar voorbeelden (bv. een doos wordt een raket).</p>	<p>Een feest geven kost veel geld. Maar je kunt op feesten ook heel wat dingen doen die niets kosten. De leraar geeft een voorbeeld (bv. we gingen wandelen op mijn verjaardag en iedereen bracht iets lekkers mee voor de picknick). Brainstorm: hebben de kleuters ook ideeën voor goedkope feesten (bv. dansen, een spel spelen...)?</p>	<p>We gaan in gesprek met mensen in kansarmoede of met iemand van een organisatie die deze mensen helpt. Hoe brengen mensen in kansarmoede de feestperiode door? Wat kunnen we doen zonder zelf geld uit te geven?</p>
 <p>Verantwoordelijkheid opnemen voor de wereld</p>	<p>We maken een cadeautje voor een familiefeest (bv. kerst of nieuwjaar). We kopen niets nieuws! We maken bijvoorbeeld een bloempotje van een oude speelgoedauto of een sleutelhanger met oude poppetjes of diertjes).</p>	<p>We organiseren een klasfeestje met oude spullen. Wat kunnen we (her)gebruiken? Iedereen krijgt een taak: tafeldekken, versieren, een spelletje bedenken, cadeautjes knutselen...</p>	<p>Hebben de kleuters speelgoed waar ze niet mee spelen? We gaan op zoek naar organisaties die we kunnen helpen met dit speelgoed. We schenken ons speelgoed.</p>

 <p>Reflecteren</p>	<p>Afrondend gesprek: zal de persoon aan wie je het cadeau geeft blij zijn? Waarom zijn mensen blij met een cadeau, ook al is het niet nieuw?</p>	<p>Afrondend gesprek: hoe was het feestje? Hoe voelde het om geen nieuwe spullen te gebruiken of te geven aan elkaar?</p>	<p>Afrondend gesprek: hoe voelt het om speelgoed van jezelf af te geven? Hoe zou de persoon die jouw speelgoed nu heeft zich voelen?</p>
---	--	--	---

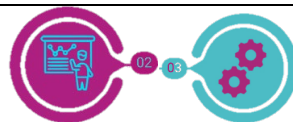
TER INSPIRATIE

	 		
Woordenschat: welke woordenschat zal aan bod komen gedurende dit thema en het subthema? Denk hierbij aan de woordenschat vanuit de leerplandoelen, prentenboek(en) en/of informatieve boeken, de context van het thema Hoe zorg je ervoor dat deze woordenschat in de verschillende activiteiten en hoeken kan beleefd en doorleefd worden?			
	JK	K2	K3
Vanuit de leerplandoelen		Het patroon	De rol – de acteur – het kostuum
Vanuit prentenboek(en), informatieve boeken en/of Bijbelverhalen	Het paard – ik wil... - de fiets – huppelen – springen – jarig zijn – een wens – de machine	Door elkaar – verkleden – glitter – de chaos – overal – de vorm – tranen in de ogen hebben – een handvol – kleurrijk – sorteren – een pietje-precies – bij elkaar passen – angstig – netjes – een knoop in de buik hebben – het vierkant	Toen – langgeleden – vroeger – nog niet – altijd al – een meisje – omgekeerd – de hemel – heel hoog – zo wit als – stilletjes – gluren – recycleren – de wereld rond – een bolletje wol – het afval
Vanuit de context van het thema	Het geschenk – het cadeau – geven – krijgen – nieuw – oud – kapot – het idee – de familie – iets willen – zich ... voelen – het feest – het speelgoed – fantaseren – stapelen – zelf maken – kopen	Tafeldekken – dansen – een spel spelen – geld kosten – gratis – de spullen – bedenken – knutselen – netjes – precies – de taak – de sfeer – verdelen – organiseren – de brief	Arm – rijk – hergebruiken – weggooien – tweedehands – het dagboek – de draad – uitnodigen – voldoende – van hout – van steen – van plastic - uiterlijk

	 		
Overzicht prentenboeken doorheen het subthema			
	JK	K2	K3
Prentenboeken	<p>Rode draad doorheen het subthema: Bobbie is jarig Rijke Teksten</p> <p>Andere:</p> <ul style="list-style-type: none">- Feest voor Ilyas, Khadija Timouzar, Mijke Coebergh- Feest voor de machines, Edward Van de Vendel, Liesbeth De Stercke	<p>Rode draad doorheen het subthema: Alles door elkaar Rijke Teksten</p> <p>Andere:</p> <ul style="list-style-type: none">- Tijd voor feest! Bouke Billiet, Marjolein Pottie- De glitterjurk, Robert Tregoning, Pippa Curnick, Edward Van de Vendel (vert.)- Het pannenkoekenfeest, Eva Lindell, Cecilia Heikkilä, Lore Aertsen (vert.)- Het grote beestenverkleedfeest, Marianne Dubuc, Jacques Dohmen (vert.)	<p>Gedichten: Het lijkt wel een feestje, Stijn De Paepe, Puck Koper</p> <p>Andere:</p> <ul style="list-style-type: none">- Een bijzonder wolletje bol, Beatrice Alemagna, Bette Westera (vert.)- Kerstfeest voor de Kerstman, Mac Barnett, Sydney Smith, J.H. Gever (vert.)- Maximiliaan Modderman geeft een feestje, Joukje Akveld, Jan Jutte- Waar zijn de kerstcadeautjes? Beatrix Potter- De kleine kerstboom, Ruth Wielockx- Vanavond is het feest, Maayken Koolen

		- Wie komt er op mijn feestje? Ru De Groen, Marc Woldering	
Informatieve boeken			<ul style="list-style-type: none"> - Samen recyclen: wat gebeurt er met ons afval? Polly Faber, Klas Fahlén, Anne Douqué (vert.) - Een bijzonder pakketje: hoe een boek de wereld rondreist. Polly Faber, Klas Fahlén

TER INSPIRATIE

Noteer in deze kolom de verschillende activiteiten die je zal aanbieden.

1 activiteit kan verschillende subdoelen bevatten waar je tegelijkertijd aan zal werken.

Opmerking: Hieronder wordt steeds het belangrijkste doel vermeld. Dit doel kun je combineren met andere doelen.

JK	K2	K3
		<p>K3 2 Wetenschap en techniek 3.6.GK3.6 De leerlingen kunnen eenvoudige constructieprincipes toepassen voor een stabiel en stevig product.</p> <p>We maken onze eigen kerstboom! Welke materialen hebben we nodig? Hoe bevestigen we ze aan elkaar? Hoe zorgen we ervoor dat de boom niet omvalt?</p>
<p>JK 3 Nederlands en communicatie 1.2.GJK.12 De leerlingen kunnen waarnemen dat teksten een doel hebben: iets onthouden, iets doen, genieten.</p> <p>Doe alsof je heel erg gestresseerd bent: binnenkort is er het (klas)feest en je moet nog van alles kopen. Je bent bang iets te vergeten. Kunnen de kleuter je helpen? Maak samen een boodschappenlijst.</p>	<p>K2 3 Nederlands en communicatie 1.2.GK2.18 De leerlingen kunnen met ondersteuning tonen dat teksten een doel hebben: iets onthouden, iets doen, genieten.</p> <p>Doe alsof je heel erg gestresseerd bent: binnenkort is er het (klas)feest en je moet nog van alles doen. Je bent bang iets te vergeten. Kunnen de kleuter je helpen? Maak samen een takenlijst.</p>	<p>K3 3 Nederlands en communicatie 1.2.GK3.14 De leerlingen kunnen tonen dat teksten een doel hebben: iets onthouden, iets doen, genieten.</p> <p>Doe alsof je heel erg gestresseerd bent: binnenkort is er het kerstfeest bij je thuis en je moet nog iedereen uitnodigen. Je bent bang iemand te vergeten. Kunnen de kleuter je helpen? Maak samen uitnodigingen.</p>

<p>JK 4 Nederlands en communicatie 1.4.GJK.3</p> <p>De leerlingen kunnen met ondersteuning vragen stellen om meer informatie te krijgen en om te controleren of ze de boodschap begrepen hebben.</p> <p>Voer een kringgesprek in kleine kring. Laat de kinderen hun persoonlijke ervaringen over een cadeau vertellen. Na elke vertelbeurt stelt de leraar een vraag ter verduidelijking. Moedig de kleuters aan om hetzelfde te doen.</p>	<p>K2 4 Nederlands en communicatie 1.4.GK2.3</p> <p>De leerlingen kunnen met ondersteuning vragen stellen om meer informatie te krijgen en om te controleren of ze de boodschap begrepen hebben.</p> <p>Voer een kringgesprek in kleine kring. Laat de kinderen hun persoonlijke ervaringen over een feest vertellen. Na elke vertelbeurt stelt de leraar een vraag ter verduidelijking. Moedig kleuters aan om te doen zoals jij. Bied hun eventueel een voorbeeldzin aan (bv. <i>Ik wil weten of...</i>).</p>	<p>K3 4 Nederlands en communicatie 1.4.GK3.3</p> <p>De leerlingen kunnen vragen stellen om meer informatie te krijgen en om te controleren of ze de boodschap begrepen hebben.</p> <p>Voer een kringgesprek in kleine kring. Laat de kinderen hun persoonlijke ervaringen over een zelfgemaakt cadeau vertellen. Na elke vertelbeurt stellen de andere kleuters een vraag ter verduidelijking.</p>
<p>JK 6 Wiskunde 2.4.GJK.3</p> <p>De leerlingen kunnen een herhalend patroon herkennen en verderzetten.</p> <p>Maak zelf de versiering van cadeaupapier door het gebruik van een herhalend patroon (bv. rood-geel).</p>	<p>K2 6 Wiskunde 2.4.GK2.5</p> <p>De leerlingen kunnen een herhalend patroon herkennen, namaken, verderzetten.</p> <p>Maak zelf de versiering van tafelpapier door het gebruik van een herhalend patroon (bv. AAB).</p>	<p>K3 6 Wiskunde 2.4.GK3.8</p> <p>De leerlingen kunnen herhalende patronen herkennen, (na)maken, verderzetten en opvullen.</p> <p>Maak zelf de versiering van een menukaart door het gebruik van een herhalend patroon (bv. ABC).</p>

<p>JK 7 Muzische vorming 6.1.GJK.3 De leerlingen gebruiken spontaan fantasie in spel.</p> <p>Poppenkast spelen: geef de kleuters twee handpoppen en een doos die is verpakt als cadeau. Laat ze per twee kort iets improviseren. Speel eventueel zelf eerst voor of speel zelf één van de poppen.</p>	<p>K2 7 Muzische vorming 6.1.GK2.3 De leerlingen kunnen fantasie gebruiken in spel.</p> <p>Spelen met poppetjes: geef drie kleuters een legofiguurtje. Richt samen een legoruimte in die geschikt is voor een feestje. Speel zelf een vierde personage: je komt aan op het feestje met een cadeau. Wat gebeurt er?</p>	<p>K3 7 Muzische vorming 6.1.GK3.4 De leerlingen kunnen fantaseren vanuit de eigen leefwereld.</p> <p>Een verhaal verzinnen: Laat de kleuters een scenario verzinnen voor een poppenspel rond een feest. Waar speelt het verhaal zich af? Wie doet mee? Wat gebeurt er? Speel daarna het verhaal zelf na. Laat de kleuters reageren en aanpassingen doen.</p>
	<p>K2 7 Muzische vorming 6.1.GK2.3 De leerlingen kunnen fantasie gebruiken in spel.</p> <p>Hoe zou een piekfijn feestje bij Knoopje eruitzien? Om beurt mogen de kleuters Knoopje zijn en tonen hoe het feest (en de voorbereiding en het opruimen ervan) zouden verlopen. De andere kleuters mogen reageren.</p>	

<p>JK 11 Leren leren 9-2.2.GJK.1 De leerlingen kunnen een leeractiviteit die uit meerdere stappen bestaat onder begeleiding uitvoeren.</p> <p>Maak een feestelijke hanger als versiering. Maak de verschillende stappen visueel: (1) oud speelgoedjes, kralen en spullen met gaatjes in verzamelen, (2) met een stevige draad alles aan elkaar rijgen en (3) kijken of alles goed is vastgemaakt.</p>	<p>K2 11 leren leren 9-2.2.GK2.3 De leerlingen kunnen de volgorde van de stappen voor de uitvoering van leeractiviteit bepalen.</p> <p>Maak samen een foptaart (de taart lijkt op een echte taart maar is het niet!). Toon een voorbeeld en bepaal samen de kleuters de stappen die jullie gaan zetten om de taart te maken.</p>	<p>K3 11 leren leren 9-2.2.GK3.3 De leerlingen kunnen metacognitieve strategieën inzetten: doelen stellen en een plan opmaken; een leeractiviteit stapsgewijs uitvoeren en monitoren; het resultaat van een leeractiviteit evalueren en erover reflecteren.</p> <p>Maak samen met de kleuters een kalender met daarop de belangrijkste feesten van het jaar. Hoe pakken we dat aan? Hoe zal de kalender eruitzien? Welke stappen gaan we zetten? Wie doet wat?</p>
<p>JK 9 Lichamelijke opvoeding en motoriek 7.1.GJK.1 De leerlingen kunnen eenvoudige functionele grepen gebruiken in dagdagelijkse handelingen.</p> <p>De kleuters pakken hun cadeau in en hanteren daarbij een schaar.</p>	<p>K2 9 Lichamelijke opvoeding en motoriek 7.1.GK2.1 De leerlingen kunnen kleine materialen vastnemen, loslaten en manipuleren.</p> <p>De kleuters rijgen met kralen een feestslinger.</p>	<p>K3 9 Lichamelijke opvoeding en motoriek 7.1.GK3.1 De leerlingen kunnen gecontroleerde grepen en manipulaties uitvoeren.</p> <p>De kleuters versieren een (echte of kartonnen) feesttaart of feesthoed met kleine papieren vormen.</p>

<p>JK 10 Veilige en gezonde levensstijl 9-1.2.GJK.13 De leerlingen kunnen opruimopdrachten uitvoeren.</p> <p>Bij feesten hoort ook...opruimen! Kunnen de kleuters de feesthoek (= poppenhoek) netjes opruimen? Wat hoort waar? Wie doet wat? Zijn we achteraf tevreden met het resultaat?</p>	<p>K2 10 Veilige en gezonde levensstijl 9-1.2.GK2.14 De leerlingen kunnen zelfstandig materiaal terugbrengen naar een vaste plaats en eenvoudige opruimroutines volgen.</p> <p><i>Knoopje</i> vindt het heerlijk als alles piekfijn is opgeruimd. Hoe kunnen we het feestmateriaal netjes opbergen? Maken samen met de kleuters (nieuwe) pictogrammen en hang ze op dozen. Daag daarna de kleuters uit om alles in de juiste doos te leggen. Lukt dat of weten we bij sommige voorwerpen niet waar ze horen? Denk samen na.</p>	<p>K3 10 Veilige en gezonde levensstijl 9-1.2.GK3.12 De leerlingen kunnen de basisafspraken van opruimen in de klas uitvoeren.</p> <p>Als we zelf cadeautjes willen maken zonder geld uit te geven, dan moeten we knutselspullen ook netjes opbergen. Welke spullen kunnen volgend schooljaar nog eens worden gebruikt? Welke zijn kapot of kunnen niet worden hergebruikt? We sorteren en ruimen op.</p>
		<p>5 Wiskunde 2.6.GK3.1 De leerlingen kunnen problemen in spel- en leersituaties oplossen gebruikmakend van wiskundige elementen door op zoek te gaan naar manieren om een probleem op te lossen, ook als er meerdere oplossingen zijn, door concreet materiaal te gebruiken en hun ideeën te delen met anderen.</p> <p>Alle cadeautjes die we maakten, moeten worden verplaatst. Hoe kunnen we dat doen? Waar passen de cadeautjes in? Hoe kunnen we meerdere cadeautjes tegelijk verplaatsen? Samen denken en uitproberen!</p>

	 		
Hoeken: Verrijk relevante hoeken vanuit de gekozen subdoelen. Breng rijke materialen binnen. Taal de hele dag, wiskunde overal.			
Noteer hieronder de hoeken die je zal verrijken.	Noteer hier de doelen die je hiervoor zal gebruiken. <i>Opmerking: Hieronder wordt steeds het belangrijkste doel vermeld. Dit doel kun je combineren met andere doelen.</i>		
	JK	K2	K3
De fantasiehoek	<p>JK 7 Muzische vorming 6.1.GJK.3 De leerlingen gebruiken spontaan fantasie in spel.</p> <p>Voorzie een speelgoedfietsje en hang de prent van het verhaal op waar het personage doet alsof de fiets een paard is. Laat de kleuters dit stukje verhaal naspelen.</p> <p>Voeg daarna andere voorwerpen toe: de kleuters mogen zelf fantaseren wat de voorwerpen zijn of doen, net zoals in het verhaal!</p>		

<p>De wiskundehoek</p>		<p>K2 6 Wiskunde 2.4.GK2.5 De leerlingen kunnen een herhalend patroon herkennen, namaken, verderzetten.</p> <p>K3 9 Lichamelijke opvoeding en motoriek 7.1.GK2.1 De leerlingen kunnen kleine materialen vastnemen, loslaten en manipuleren.</p> <p>De pietje-precies hoek Bij de voorbereiding van het feest en het opruimen is het heel belangrijk dat alles heel netjes en precies is. We gaan (feest)spullen sorteren en in patronen leggen. Voorzie dozen en kaarten met pictogrammen en patroonkaarten. Leg ook het boek <i>Knoopje</i> erbij.</p>	<p>K3 5 Wiskunde 2.6.GK3.1 De leerlingen kunnen problemen in spel- en leersituaties oplossen gebruikmakend van wiskundige elementen door op zoek te gaan naar manieren om een probleem op te lossen, ook als er meerdere oplossingen zijn, door concreet materiaal te gebruiken en hun ideeën te delen met anderen.</p> <p>K3 9 Lichamelijke opvoeding en motoriek 7.1.GK3.1 De leerlingen kunnen gecontroleerde grepen en manipulaties uitvoeren.</p> <p>Een bolletje-wol hoek Kunnen we met wol een cadeau maken voor de klaspop? De kleuters experimenteren en vergelijken hun ideeën. Ze overleggen over problemen en onderhandelen met elkaar over het gebruik van de materialen. (Voorbeelden: een kunstwerk maken door draadjes te kleven: hoeveel draadjes</p>
------------------------	--	--	---

			hebben we nodig? Hoe zorgen we ervoor dat de draadjes blijven kleven? Kun je met één lange draad ook een kunstwerk maken...)
De feesthoek	JK 8 Muzische vorming 6.4.GJK.1 De leerlingen kunnen een gekend persoon of een dier nabootsen.	K2 8 Muzische vorming 6.4.GK2.1 De leerlingen kunnen eenvoudige rollen naspelen.	K3 8 Muzische vorming 6.4.GK3.3 De leerlingen kunnen eenvoudige rollen spelen.
	De poppenhoek veranderde in het vorige subthema in een feesthoek. De kleuters gaan nu spelen in de hoek.		
	Zorg dat er 'cadeautjes' zijn om aan elkaar te geven. Geef de kleuters een kaartje met de persoon die ze spelen, bv. een figuur uit het verhaal of een foto van een persoon uit subthema 1.	Hang een checklist op met taken, bv. gasten verwelkomen, eten opdienen, afruimen, zorgen voor sfeer (bv. door een lied te zingen) ... Help de kleuters de taken te verdelen.	Bespreek vooraf met de kleuters welke rollen nodig zijn en noteer ze op een grote flap. Voeg bij tijdens het spelen elementen toe: bv. we nodigen iemand die eenzaam is (en die we dus niet kennen) uit op het feest of we hebben niet voldoende ijs voor iedereen: wat nu?

<p>De knutselhoek</p>	<p>JK 2 Wetenschap en techniek 3.6.GJK.4 De leerlingen kunnen materialen stapelen tot een eenvoudige constructie.</p> <p>Kunnen we van stenen of (oude) blokjes een mooi cadeau (bv. een houder voor bureauspullen) of tafelversiering (bv. een kaarsenhouder, een vaasje...) maken? Hoe moeten we stapelen? Hoe kunnen we stenen of blokken aan elkaar bevestigen?</p>	<p>K2 2 Wetenschap en techniek 3.6.GK2.4 De leerlingen kunnen eenvoudige constructieprincipes toepassen.</p> <p>Kunnen we kerstversiering maken (met kosteloos materiaal) door twee voorwerpen te stapelen of aan elkaar te bevestigen? Hoe doen we dat? (bv. twee bollen van klei, twee ronde stenen of twee ballonnen op elkaar)</p>	
<p>De sorteelhoek</p>			<p>K3 1 Wetenschap en techniek 3.4.GK3.1 De leerlingen kunnen van gekende voorwerpen benoemen uit welke materie ze gemaakt zijn.</p> <p>K3 2 Geschiedenis 5.2.GK3.4 De leerlingen kunnen enkele veranderingen tussen verleden en heden opnoemen.</p>

			<p>De kleuters sorteren oud en/of kapot speelgoed.</p> <p>(a) Wat is van nu? Wat is van vroeger?</p> <p>(b) Wat is gemaakt van hout? Van steen? Van plastic? ...</p>
--	--	--	--

TER INSPIRATIE

	
Activiteiten/ Hoeken voor de uitwerking van de themadoelen, de leerlus.	
<p>Noteer in deze kolom de verschillende activiteiten die je zal aanbieden. 1 activiteit kan verschillende doelen bevatten waar je tegelijkertijd aan zal werken.</p>	<p>Noteer hier de themadoelen die je zal meenemen gedurende de uitwerking van het gehele thema. Maak ook de koppeling met de subdoelen indien relevant.</p>
	<div>JK</div> <div>K2</div> <div>K3</div>

<p>Kennis oproepen door interactief voorlezen</p>	<p>2 Wetenschap en techniek 3.1.GJK.3 De leerlingen kunnen groei en ontwikkeling van organismen waarnemen.</p> <p>3 Sociaal en emotioneel leren 9-3.4.GJK.1 De leerlingen kunnen zichtbare gelijkenissen tussen mensen opmerken.</p> <p>4 Sociaal en emotioneel leren 9-3.4.GJK.2 De leerlingen kunnen zichtbare verschillen tussen mensen opmerken.</p> <p>Lees het verhaal ik wil een paard interactief voor. Stel vragen als: hoe oud is Bobbie? Hoe weet je dat? Waarom krijgt Bobbie geen echt paard? Wie heeft ook al een cadeau niet gekregen van mama en/of papa?</p>	<p>4 Sociaal en emotioneel leren 9-3.4.GK2.2 De leerlingen kunnen herkennen dat mensen verschillende voorkeuren, sterktes en talenten kunnen hebben.</p> <p>Lees het verhaal Knoopje interactief voor. Stel vragen als: wat is het talent of de sterkte van Knoopje? Wie heeft dat talent in onze klas ook? Hoe kunnen we dat talent gebruiken bij het organiseren van een feest?</p>	
---	---	---	--

<p>Kennisopbouw zichtbaar maken aan de hand van een levenslijn</p>	<p>2 Wetenschap en techniek 3.1.GJK.3 De leerlingen kunnen groei en ontwikkeling van organismen waarnemen. 3 Sociaal en emotioneel leren 9-3.4.GJK.1 De leerlingen kunnen zichtbare gelijkenissen tussen mensen opmerken. 4 Sociaal en emotioneel leren 9-3.4.GJK.2 De leerlingen kunnen zichtbare verschillen tussen mensen opmerken.</p> <p>Teken een levenslijn met de grote fasen van een mensenleven. Duid de fase van de kleuterperiode duidelijk aan. Teken bij deze fase (wanneer dit aan bod komt in een activiteit) volgende zaken: (a) cadeautjes geschikt voor deze leeftijd; (b) uiterlijke kenmerken van kleuters.</p>	<p>2 Geschiedenis 5.2.GK2.4 De leerlingen kunnen enkele veranderingen tussen verleden en heden herkennen. 3 Wetenschap en techniek 3.1.GK2.14 De leerlingen kunnen beschrijven aan de hand van voorbeelden hoe mensen en dieren groeien en ontwikkelen. 4 Sociaal en emotioneel leren 9-3.4.GK2.2 De leerlingen kunnen herkennen dat mensen verschillende voorkeuren, sterktes en talenten kunnen hebben.</p> <p>Teken een levenslijn met de grote fasen van een mensenleven. Vraag de kleuters in welke periode zij zich situeren en duid deze periode duidelijk aan. Teken bij de fase baby, peuter en kleuter (wanneer dit aan bod komt in een activiteit) volgende zaken: (a) cadeautjes geschikt voor deze leeftijd;</p>	<p>2 Geschiedenis 5.2.GK3.4 De leerlingen kunnen enkele veranderingen tussen verleden en heden opnoemen. 3 Wetenschap techniek 3.1.GK3.12 De leerlingen kennen de fasen van de levenscyclus van de mens: geboorte, groei, voortplanting, dood. 4 Sociaal en emotioneel leren 9-3.4.GK3.2 De kleuters weten dat iedereen meetelt en uniek is, met eigen sterktes, talenten en voorkeuren.</p> <p>Teken samen een levenslijn met de grote fasen van een mensenleven. Vraag de kleuters in welke periode zij zich situeren en duid deze periode duidelijk aan. Teken bij elke fase (wanneer dit aan bod komt in een activiteit) volgende zaken: (a) cadeautjes geschikt voor deze leeftijd;</p>
--	--	---	--

		(b) uiterlijke kenmerken van kinderen bij deze fasen	(b) uiterlijke kenmerken van mensen bij deze fasen; (c) sterktes en talenten van kleuters in het algemeen (bv. graag bewegen, nieuws- en leergierig zijn...).
--	--	--	--

<p>Kennis verder uitbreiden met een boodschap van vroeger</p>		<p>1 Geschiedenis 5.2.GK2.3 De leerlingen kunnen soorten bronnen vanuit de bestudeerde samenlevingen herkennen: hedendaagse tijd in eigen leefomgeving.</p> <p>2 Geschiedenis 5.2.GK2.4 De leerlingen kunnen enkele veranderingen tussen verleden en heden herkennen.</p> <p>Lees een (fictieve) brief voor van een (over)grootouder aan een vriendje: hoe ging het eraan toe op sint, kerst of oudejaar? Wat deden ze? Kregen ze ook cadeautjes?</p>	<p>1 Geschiedenis 5.2.GK3.3 De leerlingen kunnen soorten bronnen vanuit de bestudeerde samenlevingen benoemen: hedendaagse tijd in eigen leefomgeving.</p> <p>2 Geschiedenis 5.2.GK3.4 De leerlingen kunnen enkele veranderingen tussen verleden en heden opnoemen.</p> <p>Lees voor uit een (fictief) dagboek van een (over)grootouder: hoe ging het eraan toe op sint, kerst of oudejaar? Wat deden ze? Kregen ze ook cadeautjes?</p>
---	--	---	---

<p>Kennis toepassen in de talentenhoek</p>	<p>2 Wetenschap en techniek 3.1.GJK.3 De leerlingen kunnen groei en ontwikkeling van organismen waarnemen.</p> <p>3 Sociaal en emotioneel leren 9-3.4.GJK.1 De leerlingen kunnen zichtbare gelijkenissen tussen mensen opmerken.</p> <p>4 Sociaal en emotioneel leren 9-3.4.GJK.2 De leerlingen kunnen zichtbare verschillen tussen mensen opmerken.</p> <p>De talentenhoek De kleuters tekenen iets wat ze goed kunnen. De tekening hoeft niet per se herkenbaar te zijn; het gaat om de boodschap. De leraar schrijft een zin bij de tekening, bv. Ik kan goed bouwen met blokken. Alle kaartjes worden samen opgehangen aan de klasdeur: een cadeautje voor onszelf!</p>	<p>3 Wetenschap en techniek 3.1.GK2.14 De leerlingen kunnen beschrijven aan de hand van voorbeelden hoe mensen en dieren groeien en ontwikkelen.</p> <p>4 Sociaal en emotioneel leren 9-3.4.GK2.2 De leerlingen kunnen herkennen dat mensen verschillende voorkeuren, sterktes en talenten kunnen hebben.</p> <p>De talentenhoek De kleuters tekenen kaartjes voor elkaar met daarop een talent. De leraar schrijft er een zin bij, bv. Ume kan goed praten in de kring. De kleuters geven het kaartje op het klasfeest aan elkaar als cadeau.</p>	<p>3 Wetenschap techniek 3.1.GK3.12 De leerlingen kennen de fasen van de levenscyclus van de mens: geboorte, groei, voortplanting, dood.</p> <p>4 Sociaal en emotioneel leren 9-3.4.GK3.2 De kleuters weten dat iedereen meetelt en uniek is, met eigen sterktes, talenten en voorkeuren.</p> <p>De talentenhoek De kleuters tekenen een kaartje voor een familielid met daarop een talent. Ze mogen er ook een woord of zin bijschrijven of vragen aan de leraar om dit te doen, bv. papa kan goed voorlezen. De kleuters geven het kaartje op een familiefeest als cadeau.</p>
--	---	---	---

Reflectie over subthema

Evalueren, reflecteren, kwaliteitsontwikkeling	Noteer hier mogelijke denkvragen en/of uitwerking van hoe je de reflectie zal aanpakken tijdens dit subthema. Wat neem je mee naar een volgend subthema? Waar zie je nog kansen tot verdiepen, verruimen, verdiepen?
Tussentijds evalueren, reflecteren en feedback geven doe je aan de hand van je brainstorm. Neem je probleemstelling of onderzoeksvraag erbij.	<p>Reflecteer tussentijds en op het einde van het subthema aan de hand van de opgebouwde levenslijn (zie leerlusactiviteiten).</p> <p>Maak ook een doos met herinneringen: wat nemen we mee uit dit thema? Wat willen we zeker onthouden? Wat is belangrijk voor de toekomst? Stop kaartjes of voorwerpen in de doos. Laat de buitenkant van de doos versieren met foto's uit tijdschriften of tekeningen van kleuters die bij het thema passen. Doe een mooie strik rond de doos zoals bij een cadeau. Pak de doos na de kerstvakantie samen met de kleuters nog eens uit: weten we nog wat erin zit? Vertellen maar!</p>
Formuleer samen met je leerlingen een antwoord op de probleemstelling of onderzoeksvraag . Neem je brainstorm erbij.	<i>Dit doe je samen met de kleuters.</i>
Verzamel en beoordeel deze doelen in de brede zin bij de leerlingen. Stem je handelen hierop af. Denk na over de communicatie met en over je leerlingen.	<i>Dit doe je tijdens de uitvoering van het subthema.</i>
Bekijk de gevisualiseerde doelen , zijn deze behaald?	<i>Dit doe je na de uitvoering van het subthema.</i>

UITGEWERKTE ACTIVITEIT VOOR JK: voorbeeld

Thema: Hoera, feest! Draai maar mee.

Subthema: Van oud naar nieuw

Soort activiteit: inrichten en meespelen in een hoek

Groepssamenstelling: kleine groep

Titel: De fantasiehoek

Doelen:

- Subdoel: Muzische vorming 6.1.GJK.3 De leerlingen gebruiken spontaan fantasie in spel.
- Extra doel: Nederlands 1.4.GJK.7 De leerlingen kunnen met ondersteuning gedachten en gebeurtenissen formuleren door een combinatie van non-verbale en verbale elementen.

Materialen:

- een speelgoedfietsje
- de prent uit het verhaal *Ik wil een paard* (Bobbie is jarig) waarop het personage doet alsof de fiets een paard is
- andere voorwerpen die de kleuters op verschillende manieren kunnen gebruiken, zoals een kartonnen doos, een stok, een doek, een kussen, een hoed of een lege koker
- enkele attributen om het fantasiespel te ondersteunen, zoals een dekentje, een mandje of een knuffeldier

Vorbereiding: Richt een hoek in de klas in waar de kleuters voldoende ruimte hebben om vrij te spelen en te fantaseren. Plaats het speelgoedfietsje in de hoek en hang de prent uit het verhaal op een zichtbare plaats. Verzamel enkele andere voorwerpen die de kleuters uitnodigen om hun fantasie te gebruiken. Zorg ervoor dat de materialen veilig zijn en gemakkelijk door de kleuters verplaatst en gebruikt kunnen worden.

Stappen

AANZET

Grijp terug naar het verhaal *Ik wil een paard* (Bobbie is jarig). Toon de prent waarop het personage doet alsof het cadeau (de fiets) een paard is. Bespreek samen met de kleuters wat er op de prent gebeurt. Vraag bijvoorbeeld: *Wat zie je? Wat doet het personage? Is dit een echt paard of doet het personage alsof de fiets een paard is?* Laat de kleuters reageren door te vertellen, te wijzen of bewegingen te maken. Stimuleer hen om te laten zien hoe je op een paard kunt rijden en welke geluiden een paard maakt.

Vertel dat de kleuters in de fantasiehoek ook mogen doen alsof voorwerpen iets anders zijn. Net zoals in het verhaal kan een fietsje een paard worden. Misschien kunnen andere voorwerpen ook iets heel anders worden!

KERN

Laat de kleuters het stukje verhaal naspelen. Ze mogen doen alsof de fiets een paard is. Stimuleer hen om het paard te berijden, het paard te verzorgen of ermee op avontuur te gaan. Speel eventueel mee en geef impulsen wanneer de kleuters moeilijk op gang komen. Vraag bijvoorbeeld: *Waar gaat jouw paard naartoe? Wat heeft jouw paard nodig? Is jouw paard moe? Moet je het paard eten geven?*

Voeg daarna andere voorwerpen toe aan de hoek, zoals een kartonnen doos, een stok, een doek of een kussen. Laat de kleuters zelf ontdekken wat ze met de voorwerpen kunnen doen en wat ze zich erbij kunnen voorstellen. Moedig de kleuters aan om hun fantasie te gebruiken. Een kartonnen doos kan bijvoorbeeld een auto worden, een stok kan een paard zijn en een doek kan een dekentje voor het paard worden. Laat de kleuters vooral zelf ideeën bedenken en uitproberen. Ondersteun het spel door vragen te stellen zoals: *Wat is dit volgens jou? Wat doe je ermee? Waar ga je naartoe? Wat gebeurt er nu?* Geef de kleuters voldoende tijd om hun ideeën uit te werken en op elkaar te reageren. Stimuleer de kleuters om hun fantasie zowel met woorden als met bewegingen en gebaren uit te drukken. Ze kunnen bijvoorbeeld hinniken als een paard, doen alsof ze het paard borstelen of met hun handen tonen hoe ze een voorwerp gebruiken.

Laat de kleuters vrij spelen en grijp enkel in wanneer extra ondersteuning nodig is. Volg hun ideeën en bouw verder op wat zij zelf bedenken.

REFLECTIE [Dit kan eventueel in grote groep]

Bespreek kort wat de kleuters in de fantasiehoek hebben gedaan. Vraag bijvoorbeeld: *Wat was jouw paard? Wat heb je met de doos gedaan? Waar ben je naartoe gegaan?* Laat de kleuters hun spel tonen of erover vertellen. Ze mogen ook met gebaren of bewegingen laten zien wat ze hebben gespeeld.

Benadruk dat je met je fantasie van een gewoon voorwerp iets heel anders kunt maken. Net zoals in het verhaal kan een fietsje een paard worden, maar kunnen ook andere voorwerpen iets nieuws voorstellen. Op die manier wordt een cadeau altijd iets leuk!

TER INSPIRATIE

UITGEWERKTE ACTIVITEIT VOOR K2: voorbeeld

Thema: Hoera, feest! Draai maar mee.

Subthema: Van jong naar oud

Soort activiteit: kringactiviteit

Groepssamenstelling: grote groep

Titel: Feest! Altijd leuk?

Doelen:

- Themadoel: Wetenschap en techniek 3.1.GK2.14 De leerlingen kunnen beschrijven aan de hand van voorbeelden hoe mensen groeien en ontwikkelen.
- Subdoel: Sociaal en emotioneel leren 9-3.3.GK2.1 De leerlingen kunnen (in een context) lichamelijke signalen, gezichtsuitdrukkingen en gedrag bij anderen verbinden met mogelijke betekenissen en gevoelens.

Materialen:

- afbeeldingen van baby's, peuters, kleuters, oudere kinderen, volwassenen en ouderen
- afbeeldingen van verschillende gevoelens, zoals blij, verdrietig, boos, bang en verbaasd
- eventueel een spiegel waarin de kleuters hun eigen gezichtsuitdrukkingen kunnen bekijken

Vorbereiding: Zoek afbeeldingen van mensen van verschillende leeftijden die zich in feestelijke situaties bevinden. Denk bijvoorbeeld aan een baby op een verjaardagsfeest, een kleuter die cadeautjes krijgt, een volwassene die een feest organiseert en een oudere die samen met familie feestviert. Voorzie ook afbeeldingen of situaties waarin verschillende gevoelens aan bod komen.

Stappen

AANZET

Ga samen met de kleuters in de kring zitten. Trek plots een heel triest gezicht zonder meteen te vertellen wat er aan de hand is. Laat de kleuters spontaan reageren. Vraag bijvoorbeeld: *Wat zien jullie aan mijn gezicht? Hoe zou ik mij voelen? Hoe weten jullie dat?* Laat de kleuters vertellen wat ze opmerken. Misschien zien ze dat je mond naar beneden hangt, dat je ogen er verdrietig uitzien of dat je stil bent. Benoem dat we soms aan iemands gezicht en gedrag kunnen zien hoe die persoon zich voelt.

Vertel dat mensen van alle leeftijden gevoelens hebben. Een baby kan blij zijn wanneer hij zijn mama ziet, een kleuter kan enthousiast zijn over een verjaardagscadeau en een oma kan gelukkig zijn wanneer ze samen met haar familie feestviert. Toon enkele afbeeldingen van mensen van verschillende leeftijden. Vraag: *Wie zien we hier? Hoe oud zou deze persoon ongeveer zijn? Wat zou deze persoon voelen? Waaraan kunnen we dat zien?*

Bespreek dat mensen groeien en ouder worden. Ze leren nieuwe dingen en kunnen op verschillende manieren tonen hoe ze zich voelen. Toch kunnen mensen van elke leeftijd blij, verdrietig, boos of bang zijn. Vertel dat jullie samen zullen ontdekken hoe je aan iemands gezicht, lichaam en gedrag kunt zien hoe die persoon zich mogelijk voelt, ongeacht hoe oud die persoon is.

KERN

1. Hoe voelen mensen van verschillende leeftijden zich?

Toon afbeeldingen van mensen van verschillende leeftijden in feestelijke situaties. Denk bijvoorbeeld aan een baby die op een verjaardagsfeestje zit, een kleuter die een cadeau krijgt, een ouder kind dat een dansje doet, een volwassene die een feest organiseert en een oudere die zijn verjaardag viert.

Bespreek elke afbeelding aan de hand van vragen zoals:

- Wie zien we op de afbeelding? Is het een baby, een kind, een volwassene of een oudere?
- Wat gebeurt er op het feestje?
- Hoe zou deze persoon zich voelen?
- Waaraan kunnen we dat zien aan het gezicht of het lichaam?

- Zou deze persoon ook een ander gevoel kunnen hebben?

Laat de kleuters vertellen wat ze opmerken. Benoem dat mensen van verschillende leeftijden gevoelens kunnen tonen, maar dat ze die soms op een andere manier uitdrukken. Een baby kan bijvoorbeeld lachen, geluidjes maken of met de armen bewegen wanneer hij blij is. Een kleuter kan springen en vertellen dat hij blij is. Een volwassene kan glimlachen of iemand een knuffel geven.

Bespreek ook dat we niet altijd precies weten hoe iemand zich voelt door alleen naar die persoon te kijken. We kunnen het proberen te begrijpen door goed te kijken en eventueel te vragen hoe iemand zich voelt.

2. Een gevoel uitbeelden

Laat vervolgens een kleuter voor de groep een gevoel uitdrukken met het gezicht en het lichaam, zonder het gevoel te benoemen. De andere kleuters proberen te raden welk gevoel wordt uitgebeeld. Stel vragen zoals: *Wat zie je aan het gezicht? Hoe staat de mond? Wat doen de ogen? Hoe houdt de kleuter zijn lichaam? Welk gevoel zou daarbij passen?* Laat verschillende kleuters aan de beurt komen en moedig hen aan om verschillende gevoelens uit te beelden, zoals blij, verdrietig, boos, bang of verbaasd.

Breid de opdracht daarna uit naar verschillende leeftijden. Geef een kleuter bijvoorbeeld de opdracht om uit te beelden hoe een baby blij reageert op een feestje, hoe een kleuter reageert wanneer hij een cadeau krijgt of hoe een oudere blij kan zijn wanneer zijn familie op bezoek komt. De andere kleuters proberen het gevoel te raden. Bespreek daarna wat ze zagen en of de leeftijd een verschil maakte in de manier waarop het gevoel werd uitgedrukt. Benadruk dat mensen op verschillende leeftijden gevoelens kunnen hebben, ook al tonen ze die niet altijd op dezelfde manier.

3. Gevoelens tijdens een feestje

Vertel enkele korte situaties waarin mensen van verschillende leeftijden een feest beleven. Laat de kleuters nadenken over het mogelijke gevoel en het uitbeelden met hun gezicht en lichaam.

Bijvoorbeeld:

- Een baby viert zijn eerste verjaardag. Iedereen zingt luid en er staan kaarsjes op de taart. Hoe zou de baby zich kunnen voelen? Wat zou je aan zijn gezicht of gedrag kunnen zien?
- Een kleuter krijgt op zijn verjaardagsfeest een cadeau waar hij heel blij mee is. Hoe toont hij dat?
- Een ouder kind wil graag meedansen op een feestje, maar durft niet goed. Hoe zou het kind zich kunnen voelen? Waaraan kun je dat merken?
- Een mama heeft veel werk om het feest klaar te zetten. Hoe zou ze zich kunnen voelen wanneer alles klaar is? Hoe zou je dat kunnen zien?
- Een opa viert zijn verjaardag en zijn kleinkinderen komen op bezoek. Hoe zou hij zich kunnen voelen? Wat zou hij kunnen doen of zeggen?
- Een peuter valt tijdens het spelen op een feestje en begint te huilen. Hoe zou hij zich voelen? Wat zou je kunnen doen om hem te helpen?

Bespreek na elke situatie welke gevoelens mogelijk zijn en welke lichamelijke signalen, gezichtsuitdrukkingen of gedragingen daarbij passen. Leg de nadruk op het feit dat mensen van alle leeftijden gevoelens hebben. De manier waarop ze die gevoelens tonen, kan verschillen. Ook kunnen twee mensen in dezelfde situatie zich anders voelen.

REFLECTIE

Bespreek samen met de kleuters wat ze tijdens de activiteit hebben ontdekt.

Concludeer dat mensen van alle leeftijden gevoelens hebben en dat we aan hun gezichtsuitdrukkingen, lichaamshouding en gedrag aanwijzingen kunnen zien over hoe ze zich mogelijk voelen. Naarmate mensen groeien en zich ontwikkelen, leren ze vaak meer manieren om hun gevoelens uit te drukken en erover te praten.

Maak de transfer naar het dagelijkse klasleven. Ook tijdens een feestje, aan tafel of in de kring kunnen mensen van verschillende leeftijden zich anders voelen. Door goed te kijken, rekening te houden met anderen en te vragen hoe iemand zich voelt, kunnen we beter begrijpen wat iemand nodig heeft.

UITGEWERKTE ACTIVITEIT VOOR K3: voorbeeld

Thema: Hoera, feest! Draai maar mee.

Subthema: Van oud naar nieuw

Soort activiteit: constructieactiviteit

Groepssamenstelling: kleine groep

Titel: Onze eigen kerstboom

Doelen:

- Subdoel: Wetenschap 3.6.GK3.6 De leerlingen kunnen eenvoudige constructieprincipes toepassen voor een stabiel en stevig product.
- Subdoel: Wiskunde 2.6.GK3.1 De leerlingen kunnen problemen in spel- en leersituaties oplossen gebruikmakend van wiskundige elementen door op zoek te gaan naar manieren om een probleem op te lossen, ook als er meerdere oplossingen zijn, door concreet materiaal te gebruiken en hun ideeën te delen met anderen.

Materialen:

- kosteloos materiaal, zoals kartonnen kokers, kleine en grote kartonnen dozen, eierdozen, wc-rolletjes, krantenpapier en stukjes karton
- bevestigingsmateriaal, zoals schilderstape, plakband, touw, wol en lijm
- scharen en eventueel perforators, te gebruiken onder begeleiding van de leerkracht
- restjes groen papier, stof, linten, aluminiumfolie, dopjes en andere versiermaterialen
- eventueel een afbeelding van een kerstboom als inspiratie
- een stevige kartonnen plaat of een ander geschikt materiaal voor de basis van de kerstboom

Voorbereiding: Verzamel vooraf voldoende kosteloos materiaal en zorg voor verschillende soorten en groottes. Voorzie een werkplek waar de kleuters voldoende ruimte hebben om te bouwen. Sorteert het materiaal eventueel in mandjes, bijvoorbeeld karton, kokers, touw en versiermateriaal. Zorg ervoor dat de materialen veilig zijn en dat er geen scherpe randen aanwezig zijn. Denk vooraf na over enkele mogelijke manieren om een kerstboom rechtop te laten staan, bijvoorbeeld door een brede basis te maken, een stevige stam te gebruiken of de onderdelen goed aan elkaar te bevestigen. Voorzie eventueel een afbeelding van een kerstboom om de kleuters op ideeën te brengen.

Stappen

AANZET [Dit kan eventueel in grote groep]

Verwijs naar wat jullie al eerder leerden in dit thema: *We hoeven niet altijd iets nieuws te kopen om iemand bij te maken!* Vraag aan de kleuters wat er volgens hen bij een kerstfeest hoort. Waarschijnlijk vertellen ze over lichtjes, kerstballen en een kerstboom. Vertel dat jullie samen een kerstboom gaan maken, maar dat jullie daarvoor geen echte kerstboom of kant-en-klare versieringen zullen gebruiken. Jullie gaan aan de slag met kosteloos materiaal dat anders misschien weggegooid zou worden.

Toon enkele materialen, zoals een kartonnen koker, een doos, een eierdoos en een stuk karton. Vraag aan de kleuters: *Kunnen we met deze materialen een kerstboom bouwen?* Laat de kleuters hun ideeën vertellen. Stel vervolgens de volgende leervragen:

- Welke materialen hebben we nodig om een kerstboom te maken?
- Hoe kunnen we de verschillende materialen aan elkaar bevestigen?
- Hoe zorgen we ervoor dat onze kerstboom stevig is? Hoe zorgen we ervoor dat onze kerstboom niet omvalt?

Toon eventueel een afbeelding van een kerstboom. Bespreek kort hoe een kerstboom eruitziet: hij heeft een stam, takken en een brede onderkant. Vertel dat jullie zelf zullen moeten uitzoeken hoe jullie de boom stevig kunnen bouwen.

KERN

Laat de kleuters een eigen kerstboom ontwerpen en bouwen met het beschikbare kosteloze materiaal. Geef hen eerst de kans om het materiaal te bekijken, vast te nemen en te onderzoeken. Stimuleer hen om zelf te beslissen welke materialen ze willen gebruiken.

1. Welke materialen hebben we nodig?

Laat de kleuters nadenken over de onderdelen van hun kerstboom. Wat kunnen ze gebruiken als stam? Welke materialen zijn geschikt om takken te maken? Wat kunnen ze gebruiken als basis? Bespreek hun keuzes en laat hen verschillende materialen uitproberen. Stel vragen zoals: *Welke koker is het stevigst? Welke doos is het grootst? Welk materiaal kunnen we gebruiken om onze boom hoger te maken?*

2. Hoe bevestigen we de materialen aan elkaar?

Laat de kleuters ontdekken hoe ze de verschillende onderdelen met elkaar kunnen verbinden. Ze kunnen bijvoorbeeld kartonnen kokers op elkaar plaatsen, karton rond een stam bevestigen of stukjes karton met tape aan elkaar vastmaken. Moedig hen aan om verschillende oplossingen uit te proberen. Vraag bijvoorbeeld: *Hoe kunnen we ervoor zorgen dat dit stukje karton blijft zitten? Wat kunnen we gebruiken om de takken aan de stam vast te maken? Wat gebeurt er als we de onderdelen niet goed vastmaken?* Geef niet onmiddellijk een oplossing, maar laat de kleuters eerst zelf nadenken en experimenteren. Help waar nodig bij het knippen, perforeren of bevestigen van moeilijkere onderdelen.

3. Hoe zorgen we ervoor dat onze kerstboom niet omvalt?

Laat hen voorzichtig testen of de boom stevig staat. Als de boom omvalt, onderzoek dan samen met de kleuters hoe dat komt. Is de basis te klein? Is de stam niet stevig genoeg? Zijn de onderdelen te zwaar aan één kant? Laat hen zelf oplossingen voorstellen en uitproberen.

Stimuleer hen om een bredere en stevigere basis te maken, bijvoorbeeld door de stam op een stevige kartonnen plaat te bevestigen of door extra karton rond de onderkant te plaatsen. Laat hen ontdekken dat een boom met een stevige basis minder gemakkelijk omvalt.

4. Onze kerstboom versieren

Wanneer de kerstboom stevig genoeg is en zelfstandig kan blijven staan, mogen de kleuters hem versieren met het beschikbare materiaal. Ze kunnen bijvoorbeeld restjes groen papier, linten, wol, dopjes en stukjes aluminiumfolie gebruiken om takken, kerstballen en andere versieringen te maken. Moedig de kleuters aan om creatief te zijn en hun eigen ideeën uit te werken. Let erop dat de versieringen goed bevestigd worden en dat de boom hierdoor niet uit evenwicht raakt. Laat de kleuters ten slotte hun kerstboom op een geschikte plaats zetten, bijvoorbeeld in de klas of in de feesthoek.

REFLECTIE [Dit kan eventueel in grote groep]

Laat de kleuters vertellen hoe ze te werk zijn gegaan en welke materialen ze hebben gebruikt. Wijs erop dat een stevige constructie niet vanzelf ontstaat. De kleuters hebben materialen moeten kiezen, onderdelen moeten bevestigen en oplossingen moeten zoeken wanneer hun kerstboom niet goed bleef staan. Bespreek dat een stevige basis en goed bevestigde onderdelen helpen om de kerstboom rechtop te houden. Maak ook de transfer naar andere constructies die kleuters in dit thema maakten. Besluit dat het wel degelijk mogelijk is om een mooie kerstboom te maken zonder geld te spenderen!